

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: РФ ПИО: Расподела персонализованих пензионерских картица за све кориснике пензија из Београда, Новог Сада и Суботице у току

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ШИРОМ СРБИЈЕ УРУЧЕНЕ ПРВЕ КАРТИЦЕ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад,
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ПЛАНЕТЕ ЗЕМЉЕ

За здраву животну средину

Широм света 22. априла обележен је Међународни дан планете Земље. Овом догађају сваке године прикључује се више од 150 земаља и милијарду људи, што гачини најмасовнијом грађанском акцијом на свету.

Најважније од свега јесте да схватимо да је Дан планете Земље дан свих нас. Јер, све што радимо за нашу животну средину, и добро и лоше, највише утиче управо на наш живот, и зато је важно да сваког дана мислимо на нашу планету. Један дан не може да промени ништа ако свакодневним неодговорним односом према окружењу у коме живимо загађујемо земљу, воду и ваздух и угрожавамо биљне и животињске врсте. А планета која нам даје живот заслужује знатно бољи третман, јер је то залог за будућност наше деце.

Министарство заштите животне средине предузима низ стратешких мера и практичних активности у борби против последица климатских промена и загађености животне средине како би Србија достигла светске стандарде у овој области. Приоритетне активности Министарства усмерене су на практичну примену мера заштите животне средине, на откривање нелегално закопаног опасног отпада и системско решавање проблема прераде свих врста отпада,

уклањање пластичних кеса, побољшање квалитета ваздуха... У достизању стратешког циља чисте и здраве животне средине, Министарству заштите животне средине потребна је подршка и помоћ свих грађана.

Један од таквих, добрих примера јесте акција житеља Кикинде. Наиме, Градски секретаријат за заштиту животне средине у Кикинди организовао је од 16. до 22. априла Еконедељу. У овој манифестацији учествовали су грађани свих узраста, почев од најмлађих до најстаријих Кикинђана, садржајно испунивши разнолике програме посвећене очувању природе и живљења у урбаној заједници.

Акцију су почели ученици ОШ „Жарко Зрењанин“ који су испред своје школе засадили 20 младица, настављајући лањско озелењавање када су поставили 230 метара живе ограде.

Сутрадан је око 1.000 полетараца из Предшколске установе „Драгољуб Удицки“ на Градском тргу приредило еко-маскенбал. Културни центар, уз подршку града и компаније ФЦЦ, уприличио је пригодну представу. Баке и деке довели су унуке који не похађају дечји вртић.

Основци су се такмичили у квизовима знања и спретности у развијању екологије. Чланови неколико удружења и грађани,

међу којима су били и бројни пензионери, са запосленима у Градској управи, уређивали су омиљено излетиште Кикинђана „Симићев салаш“. Два дана је трајао традиционални пролећни сајам цвећа који је по обичају привукао највише старијих људи.

Нешто слично уприличено је и у Лесковцу. Баш 22. априла у овом граду је одржан јединствени перформанс „Заштита планете Земље од бројних испарења и сувишног отпада“. У Централном градском парку на веома популаран начин присутне грађане је са овом проблематиком упознала др Јелена Ђорђевић, стручњак за екологију.

Одигране су и прве овогодишње партије шаха на отвореном у средишту најстаријег градског парка, а перформансу је присуствовао и градоначелник Лесковца са сарадницима.

Посетиоцима су подељене зелене платнене торбице с молбом да се пластичне кесе које „кресе“ лесковачка сметлишта и врбаке избаце из употребе (на слици).

И многи други примери широм Србије потврђују да је велики број грађана прихватио апел Министарства да Дан планете Земље постане део нашег свакодневног живота, и да тако дамо лични и заједнички допринос здравој животnoj средини и очувању наше планете.

С. З. - Т. С.

ОДРЖАНА СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО

Учешће нето пензија у БДП пало на 11,1 одсто

На седници Управног одбора РФ ПИО, одржаној 25. априла, усвојен је Завршни рачун Републичког фонда ПИО за период 1. јануар – 31. децембар 2017. године, као и Извештај о извршењу Финансијског плана Фонда за 2017. годину. Седници је присуствовао и министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић, са сарадницима.

Представљајући Завршни рачун Фонда за 2017. годину, директор Сектора за финансијске послове РФ ПИО Иван Мимић рекао је да су укупни приходи и примања Фонда од продаје нефинансијске имовине остварени у износу од 590,39 милијарди динара. У оквиру текућих прихода, доприноси за ПИО износе 397,06 милијарди динара, што чини 67,22 одсто учешћа у укупним приходима и примањима, док трансфери из буџета Републике чине 184,63 милијарде динара, односно 31,26 одсто. Укупни расходи и издаци Фонда за нефинансијску имовину износе 588,51 милијарду динара. Права из социјалног осигурања чине највећи део текућих расхода, 98,3 одсто, односно 578,59 милијарди динара.

– Разликом између наведених укупних прихода и расхода добија се буџетски суфицит у износу од 1,87 милијарди динара. Уз корекцију од 56,89 милиона динара који се односе на расходе по основу спроведених об-

Министар Зоран Ђорђевић присуствовао седници УО

рачунских налога за конверзију, добија се кориговани буџетски суфицит од 1,81 милијарду динара, што представља укупан резултат пословања Фонда – изјавио је Мимић.

Презентујући Извештај о извршењу Финансијског плана Фонда за 2017. годину, Иван Мимић је рекао да укупни планирани приходи и примања Фонда за овај период износе 603,6 милијарди динара, док је остварено 590,6 милијарди динара, односно 97,86 одсто. Он је истакао да су изворни приходи од доприноса, са трансферима доприноса од НСЗ и РФЗО, виши од остварених у 2016. години за 28,35 милијарди динара, односно за 7,5 процената, а да је учешће прихода од доприноса у структури прихода и примања Фонда повећано са 64,5 одсто у 2016. на 68,6 процената

у 2017. години. Трансфери из буџета мањи су од остварених у 2016. години за 20,61 милијарду динара, односно за 10,04 одсто.

– Од 2012. године види се апсолутни пад учешћа трансфера из буџета у укупним приходима и примањима Фонда, са 48,2 одсто на 31,3 процента колико износе у 2017. години – подвукао је Мимић.

Укупни текући расходи и издаци извршени су у износу од 588,57 милијарди, односно 97,51 одсто у односу на планиране. Мимић је истакао да је учешће нето пензија у БДП смањено са 11,6 одсто у 2016. на 11,1 одсто у 2017. години, што је приближно утврђеном одрживом нивоу расхода за пензије по Закону о буџетском систему од 11 процената. Такође, како је навео, бољом наплатом доприноса, покривеност расхода за права из ПИО повећана је у односу на 2016. годину са 66,5 на 71 одсто, што представља најбољи резултат у последњих двадесетак година.

Ресорни министар Зоран Ђорђевић дао је неколико сугестија стручним службама Фонда. Између осталог, поред редовних контрола које интерна ревизија Фонда спроводи током године, предложио је спровођење

и ванредних, у циљу унапређења рада и боље финансијске контроле, указујући на велики значај који интерна ревизија има за пословање и предупредивање потенцијалних ризика. Министар је такође указао на то да би расходе требало боље планирати како би се постигла равномерна динамика, а проценат реализације био виши, и предложио тематску седницу на ту тему.

Говорећи о питању повећања плата и пензија, министар је нагласио да је неопходно да повећања буду заснована на реалним приходима државе, односно на ономе што долази из зараде државе, као што су инвестиције, а не из суфицита на основу уплата доприноса, како не би дошло до раста инфлације и самим тим смањивања вредности ових примања.

На захтев чланова Управног одбора са неке од претходних седница, представљена је Информација о спроведеним Закључцима Владе РС за регулисање неизмирених доприноса за ПИО, као и Информација о акцијама и уделитема у власништву РФ ПИО и оствареним приходима и примањима по основу својинске трансформације и приватизације.

В. Кадић

Нови Стратешки план Фонда у складу са технолошким захтевима

Управни одбор Фонда крајем марта је одржао седницу на којој је усвојен нови Стратешки план Фонда за период од 2018. до 2020. године.

Како је навео заменик директора Фонда, др Александар Милошевић, нова стратегија Фонда се базира на новим циљевима, јер су ново време, окружење и технолошки захтеви наметнули потребу редефинисања основних стратешких полазишта, циљева и индикатора за праћење и за мерење реализације.

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА ПРЕУЗИМАЊЕ ПЕНЗИОНЕРСКИХ КАРТИЦА

У свим филијалама уручене

Поред Београда, где већ увелико тече подела пензионерских картица, и филијале Фонда ПИО широм Србије, заједно са службама и испоставама, организовале су доделу промотивних пензионерских картица.

Тако су прве картице за тридесет крагујевачких пензионера свечано уручене 13. априла у Скупштини града, а додели је, поред директора Филијале РФ ПИО Крагујевац, Миодрaга Николића, присуствовао и градоначелник Радомир Николић и бројни представници локалне самоуправе.

– Уместо да са собом носе решење о пензији или пензијски чек, довољно је да пензионери имају ову картицу која се користи уз личну карту. Више неће бити опасности од могуће злоупотребе личних података, а пензионерска картица ће, уз доказивање статуса, омогућити и одређене попусте на територији читаве Србије – објаснио је приликом уручења директор крагујевачке филијале, Миодрaг Николић.

Градоначелник Радомир Николић је истакао да је задатак градске управе да учини све што може да се у читав пројекат, који је потпуно нов у Србији, укључи што више компанија, како би пензионери могли да остваре одређене попусте. У вези с тим већ су заказани састанци са представницима трговинских ланаца и домаћих компанија.

Гужва испред Филијале за град Београд: ред за картице

На територији Крагујевца живи око 43.000 пензионера, а промотивне картице су већ подељене и у испоставама Филијале у Рачи, Книћу, Баточини, Лапову и Тополи.

У Крушевцу су прве картице подељене 29. марта у згради Градске управе, а уручила их је директорка крушевачке Филијале РФ ПИО, Зорица Јовановић, уз присуство градских званичника. Градоначелница Крушевца Јасмина Палуровић истакла је да град Крушевац подржава све активности које утичу на унапређење живота пензио-

нера и да се залаже, заједно са другим установама на републичком и локалном нивоу, да им се омогуће бољи услови након завршетка активног радног века.

Директорка Зорица Јовановић је навела да је у Филијалу Крушевац стигло првих 100 картица, а да ће остале картице за све пензионере којих укупно, са испоставама Трстеник, Александровац, Брус, Варварин и Ћићевац, има 58.000, бити sukcesивно дељене у Филијали и испоставама.

У Филијали Фонда ПИО Пирот додела промотивних картица организована је почетком марта. Директорка филијале Оливера Антић каже да у Пиротском округу живи око 26.000 пензионера, а на територији самог града и околине око 16.000 те да ће се картице sukcesивно уручивати и да ће сви пензионери бити обавештени о томе када могу да их преузму. Апеловала је на пензионере да буду стрпљиви јер није изводљиво, ни технички ни физички, да сви у исто време добију своје картице.

Прве пензионерске картице уручене су и у општинама у надлежности сомборске Филијале РФ ПИО, на чијој територији живи око 43.000 корисника пензија. Директорка филијале, Јасна Миљеновић, у сарадњи са Антониом Ратковићем, замеником градоначелнице, уручила је промотивне картице 6. марта у просторијама Градске управе у Сомбору. Директорка Миљеновић је тада позвала све послодавце и предузетнике који послују у Сомбору и околини да, у складу са својом делатношћу и пословном политиком, пензионерима понуде погодности које ће им олакшати материјалну ситуацију, док је Антонио Ратковић најавио да ће градска управа учинити све да помогне у томе.

Јасна Миљеновић је 12. марта, у Свечаној сали општине Озаци, уручила и првих пет пензионерских картица за кориснике са ове територије. Додели је присуствовала и председница општине, Латинка Васиљковић. Четрнаестог марта на свечаној додели, уз присуство председника општине Милана Шкрбића, уручене су и прве

Директорка Филијале Крушевац Зорица Јовановић уручује картице у присуству градоначелнице Јасмине Палуровић

прве картице

Картице за Београђане

Пензионери из београдских општина Барајево, Вождовац, Сопот, Врачар, Палилула, Савски венац, Звездара, Стари град и Раковица од 24. априла могу да преузму своје картице у Филијали за град Београд, Немањина 30, сваког радног дана од 8 до 15 часова, на следећи начин: понедељком пензионерске картице преузимају корисници чија презимена почињу на слова од А до Д; уторком од Ђ до К; средом од Л до Н; четвртком од Њ до С, док петком картице могу да преузму пензионери чија презимена почињу од слова Т до Ш, као и они чија презимена почињу на W, X, Y, Z и Q.

Уколико је неко од корисника из објективних разлога спречен да подигне картицу у складу са утврђеним распоредом, то ће моћи да учини накнадно, у данима одређеним према почетном слову презимена.

Свим корисницима неопходан је идентификациони документ – лична карта или пасош да би преузели картицу.

Подсећамо да пензионери осталих београдских општина већ подижу своје картице на следећим адресама: Нови Београд, Земун и Сурчин – у Булевару уметности 10 на Новом Београду; Чукарица – у Испостави Стругарска 1а; Лазаревац – у Испостави Карађорђева 17; Младеновац – у Испостави Николе Пашића 27; Обреновац – у Испостави Шеста 10ц; Гроцка – у Испостави Народних хероја 3а.

картице апатинским пензионерима, а два дана касније у општини Кула директорка Миљеновић уручила је и првих 12 картица за пензионере из овог места.

На територији Филијале Зрењанин живи такође око 43.000 пензионера. И за њих је организована додела промотивних картица, која је почела у Зрењанину. Директорка филијале, Јасмина Живовић Сељин, прве картице пензионерима из овог града уручила је 20. марта у Градској кући, у присуству помоћника градоначелника Симе Салапуре који је истакао да је покренута процедура да уз пензионерску картицу корисници добију повластице које се тичу јавних предузећа и установа у граду.

– У самом Зрењанину живи око 29.000 пензионера. Промотивно је урађено око 60 пензионерских картица за кориснике пензија из овог града и по десет за друге општине у округу. Остали пензионери добиће своје картице када буду израђене. Ми ћемо их позивати и уручивати им картице у пословној згради Филијале у Зрењанину и

нашим испоставама у преостале четири општине – рекла је Јасмина Живовић Сељин.

До краја марта прве картице додељене су и пензионерима на територији испостава Сечањ, Нова Црња, Житиште и Нови Бечеј.

Одштампане су и персонализоване пензионерске картице за све пензионере који живе на територији Новог Сада и Суботице. У Суботици је већ почела подела картица, а у Новом Саду почиње ових дана.

У протеклом периоду уручене су и промотивне картице корисницима са подручја Фи-

лијале Прокупље. Тридесетак прокупачких пензионера преузело је картице у просторијама филијале, а додела по испоставама организована је углавном уз присуство представника локалне самоуправе.

Директор прокупачке филијале, Данило Миленковић, прве картице у Блацу уручио је у присуству Мирољуба Марковића, помоћника председника општине. Данило Миленковић је најстаријим житељима Блаца поручио да ће уз ову картицу лакше моћи да остваре одређене погодности, и то без одласка у Фонд ПИО

по потврде, а пензионери који су први добили картице изјавили су да очекују бољитак.

У Житорађи је свечаној додели пензионерских картица присуствовао председник општине Иван Станојевић, а у Куршумлији заменик председника општине Небојша Јовић.

Прве картице новопазарским пензионерима уручио је директор Филијале Фонда ПИО у Новом Пазару Мирсад Абдурахмановић, а присуствовао је и градоначелник Новог Пазара Нихат Бишевац.

– По узору на западноевропске земље и наши пензионери су добили пензионерске картице. Њихова превасходна улога је идентификација, односно њихово лакше препознавање, а затим и заштита података, јер је чек као раније средство имао превише података који су били злоупотребљавани. Ту је свакако и економска корист, јер ће пензионери имати бројне попусте – рекао је Мирсад Абдурахмановић.

Како је истакао градоначелник Нихат Бишевац, град Нови Пазар се придружио овој акцији како би се пензионерима олакшао живот.

– Захваљујући овој картици пензионери ће имати попуст у градском и међуградском саобраћају, као и бесплатан улаз на све спортске догађаје у Новом Пазару, а град ће се и у наредном периоду трудити да на различите начине олакша живот нашим пензионерима – изјавио је Нихат Бишевац.

На исти начин и у осталим филијалама Фонда ПИО подељене су прве пензионерске картице, а корисници пензија чије картице још нису одштампане, благовремено ће бити обавештени о преузимању овог документа.

Након израде и расподеле пензионерских картица затеченим корисницима пензија, почеће израда картица за нове кориснике, који су укључени у исплату после 26. фебруара 2018. године.

Г. О.

Директор Филијале РФ ПИО Крагујевац, Миодраг Николић, уручује картице

САВЕТОДАВНИ ДАНИ ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И АУСТРИЈЕ

До информације на лицу места

Међународни саветодавни дани између Србије и Аустрије одржани су први пут 2010. године у Бечу и од тада су се, сваке наредне године, одржавали једном годишње у Србији и једном у Аустрији. Осигураници и корисници из наше земље, који имају остварен стаж осигурања и у Аустрији, до сада су, поред Београда, помоћ саветодаваца могли да потраже у Шапцу, Крушевцу, Крагујевцу, где су током протеклих година организовани дани разговора. Ове године саветодавци су са корисницима и осигураницима разговарали у Новом Саду и Београду.

Саветодавци из српског и аустријског носиоца пензијског и инвалидског осигурања одговарали су у Новом Саду на питања заинтересованих грађана 17. априла. Из Републичког фонда ПИО у разговорима су учествовали Жана Салонски, виши стручни сарадник, и Бојан Крагуљ, самостални стручни сарадник у Одељењу за ПИО по међународним уговорима, затим Јован Илић, преводилац у Дирекцији ПФ ПИО, и Јулијана Липовац, преводилац у Дирекцији РФ ПИО Београд, као и Миле Ђулибрк, начелник Одељења за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији ПФ. Из Завода за пензијско осигурање Аустрије савете странкама давали су Томас Полцер, руководилац, и Волфганг Карас, вођа групе у Одељењу за међународне уговоре.

Према речима Милета Ђулибрка, стручњаци из српског и аустријског фонда ПИО након непосредних разговора са осигураницима и корисницима права међусобно су разменили и потребне информације о неким питањима и нејасноћама отвореним у поступку решавања поднетих захтева за остваривање права. Грађани који су дошли да искористе могућност

Саветодавци са странкама у Новом Саду

бесплатне правне помоћи овога пута највише су се интересовали о свом стажу осигурања оствареном у Аустрији и Србији, затим о изменама услова за остваривање права на пензију, о исплати пензије и здравственом осигурању.

Жана Салонски, која је први пут учествовала у оваквим разговорима, издвојила је као занимљивост да је једна странка која је дошла да се распита када ће јој бити окончан поступак у Аустрији сазнала на лицу места, увидом у базу података Завода за ПИО Аустрије, да је он окончан.

Миле Васић из Жабља, који је у Дирекцију ПФ у Новом Саду дошао да види колико му стажа још недостаје да би остварио аустријску пензију, истакао је да је ово јако добра пракса фондова и да је треба наставити. Миша Маркуш из Хртковаца поднео је захтев и недавно је добио позив из Аустрије да достави допунску документацију. Био је задовољан јер је уштедео новац и време доласком у Нови Сад по потребне информације.

У разговорима у Београду 18. априла, уз исте преводиоце и аустријске саветодавце,

учествовали су и представници нашег Фонда, Марија Шљиванчанин и Милош Николић, виши стручни сарадници у Дирекцији РФ ПИО, и Александра Банић, начелник Одељења за ПИО по међународним уговорима. И у Београду је све протекло у најбољем реду а саветодавци из српског Фонда посебно истичу добру сарадњу, како са колегама из Аустрије, тако и са странкама.

– Све странке, без изузетка, распитивале су се код представника аустријског фонда о условима за пензију, затим о исплати пензија, достављању уверења о животу, банковним рачунима итд. Организација је била одлична, техничка подршка је добро функционисала, а преводиоци су нам доста помогли у споразумевању – каже Марија Шљиванчанин.

Волфганг Карас, референт у Међународном одељењу аустријског завода и саветодавац, веома је задовољан, јер је све организовано и протекло како треба, као и увек до сада.

– Током два саветодавна дана најчешћа питања која су постављале странке углавном су се односила на старосну пензију

и захтеве који су касно поднети, као и на информације о аустријском стажу. Све је функционисало веома добро захваљујући преводиоцима – каже Волфганг Карас.

Томас Полцер, представник аустријског фонда, наглашава да је све одлично функционисало и да је, као и сваке године, била изузетна сарадња српских и аустријских саветодаваца.

Задовољне су биле и странке у Београду. Јелена Мићић (49) из Земуна, на дане разговора дошла је у жељи да помогне мајци која је непокретна.

– Ово је други пут да присуствуем данима разговора. Саветодавци су веома љубазни и предусретљиви. Одржавање оваквог саветовања је од изузетног значаја за све које имају неке проблеме у вези са аустријском пензијом. Поготово за старије особе које су непокретне и болесне, јер ово је најкомфорнији начин да реше своје проблеме и добију потребне информације без одласка у Аустрију – резимира Јелена Мићић.

**Мирослав Мектеровић
Драгана Грујић**

Слобода кретања радне снаге

У Београду је 24. априла одржана конференција под називом „Аустријска искуства у вези са Уредбом 883 ЕУ и Поглавље 2 (слобода кретања радне снаге у ЕУ) у процесу придруживања Републике Србије Европској унији“. Конференцију је организовала Канцеларија аташеа за рад и социјална питања Републике Аустрије у сарадњи са Заводом за социјално осигурање, Националном службом за запошљавање и Републичким фондом ПИО.

Конференцију су отворили Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Берислав Векић, државни секретар у Министарству здравља, Николаус Лутероти, амбасадор Републике Аустрије, и Оливер Хилер, аташе за рад и социјална питања Републике Аустрије.

Министар Ђорђевић је приликом отварања конференције рекао да су постојање стабилног и одрживог савременог тржишта рада које карактерише квалитетан људски капитал и мобилност радне снаге кључни фактори за функционисање унутрашњег тржишта сваке државе и важан предуслов раста привреде и инвестиционе активности. Отуда је разумљиво, како је истакао, да слобода кретања радника представља је-

Александра Банић, панелиста

дан од темељних принципа ЕУ и уједно једну од четири слободе унутрашњег тржишта.

Министар је изјавио да се Србија, с обзиром на процес прикључивања ЕУ, суочава са два изазова, а то су усклађивање националног законодавства које се односи на слободу кретања радника са правним тековинама ЕУ и утврђивање правог начина за транзициони период који представља услов за нове државе чланице. Он је истакао да ће искуство Аустрије, са којом Република Србија има одличну сарадњу и квалитетне партнерске односе бити од изузетног значаја и помоћи да се тренутни оквир политика у области слободе кретања радника приближи стандардима ЕУ.

Током две панел дискусије у оквиру којих су учесници у контексту слободе кретања радне снаге у оквиру ЕУ сагледавали

последнице на тржиште рада, односно на системе социјалног осигурања, било је немогуће доћи до готових решења, али су се дотакла важна питања и теме. Панелисти су констатовали да се радне миграције дешавају и да их је немогуће зауставити или ограничити, али да је један од начина спречавања проблема по овом питању да разлике у минималним ценама рада међу земљама не буду много изражене, односно да се примања од 1,2 евра приближе ка 8,7 евра, што су минималне цена рада у Србији, односно Аустрији.

Међу учесницима друге панел дискусије била је Александра Банић, начелница Одељења за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији Фонда ПИО. Она је истакла да, са аспекта Фонда, свакако следи повећање обима посла када је реч о процесу придруживања Србије ЕУ, и на-

гласила да би се требало пре свега фокусирати на повећање административних капацитета. Указала је и на то да су миграције радне снаге у Србији углавном једносмерне, у смислу да радно способно становништво одлази у развијене земље, што ће и у будућности свакако утицати на одрживост пензијског система у контексту односа броја корисника пензије и осигураника, који тренутно износи 1:1,4.

Један од могућих одговора на питања неограничене миграције до којег су учесници дошли јесте услов да након пружања образовања од стране неке земље, запослени мора неко време остати на раду у земљи у којој се школовао. Учесници су се такође дотакли и теме онлајн миграција, као једног специфичног вида кретања радне снаге, који је последњих година у експанзији.

В. К.

НОВИ РУКОВОДИОЦИ ФИЛИЈАЛА РФ ПИО

Саша Сердар – директор Филијале Сента

Од 4. априла 2018. године на челу Филијале РФ ПИО Сента је Саша Сердар. Рођен је 1969. године у Кучеву, а основну и средњу школу је похађао у Сенти. Дипломирао је на Правном факултету у Новом Саду стекавши звање дипломираног правника 1994. године.

У Републичком фонду ПИО почео је да ради 1997. године као виши стручни сарадник за опште послове у Филијали Сента. Од 2003. до 2017. године био је начелник Одељења за ПИО, а кратко време је радио и као виши стручни сарадник за решавање о правима из ПИО. Ожењен је и има двоје деце.

Драган Катић – директор Филијале Ужице

Од 20. марта 2018. године нови директор Филијале Ужице је Драган Катић (1969), дипломирани економиста. Од 1997. до 2006. године био је запослен у предузећу „Металопрерада АД“ Ужице, првих пет година на радном месту референта за спољнотрговинско пословање, а након тога као комерцијално-финансијски директор. Од 2006. године па до постављења на дужност директора Филијале РФ ПИО у Ужицу био је директор Дома за децу и омладину „Петар Радвановић“ у Ужицу.

Катић је отац двоје деце, бивши спортиста и резервни војни старшина.

Одмор на одложено плаћање

Ако не спадате међу оне пензионере који ће ове године у бању о трошку Фонда ПИО, а одмор вам је и те како потребан, размислите о летовању на рате. РФ ПИО је обновио уговоре са бањама, па сваки пензионер треба да „искалкулише“ колики је износ рате коју може да издваја током периода отплате и да према својим могућностима и потребама изабере у којем ће се центру овог лета одмарати. Већина бања омогућава боравак уз одложено плаћање путем административне забране од пензије или чековима грађана, а прима-

ју и ваучере Министарства туризма за одмор у Србији

Фонд ПИО има потписане уговоре са 24 бање о плаћању путем административне забране. Поновићемо и овај пут на који начин се резервише смештај: позовете изабрану бању ради договора о термину у ком бисте тамо боравили и потребним терапијама, затим одаберете категорију собе чија вам цена одговара. Из бање ће вам на кућну адресу стићи образац који треба да оверите у матичној филијали Фонда (преко које примате пензију) и пошаљете у бању.

Приликом пријаве на рецепцији изабраног одмаралишта, уз личну карту треба приложити и последњи чек од пензије,

односно пензионерску картицу. Неке бање омогућавају и плаћање чековима грађана на рате, о чему такође можете да се

Ценовник и телефони

Они који реше да сами организују одлазак у бању, без посредовања агенције, треба да позову бању и одмаралиште за које су се одлучили, а са којима Фонд има уговор. Доносимо табелу са ценама беодана у просечној двокреветној соби.

1.	Специјална болница за рехабилитацију „Боро Шкорић“, Бања Бадања Беодан: за боравак од 15 дана па навише 1.790–2.090 динара; испод 15 дана 1.890–2.190 дин. Беодан обухвата лекарски преглед, терапије у сумпорној кади, боравишну таксу и осигурање	015/863-193 069/8283-003
2.	Завод за специјалну рехабилитацију „Агенс“, Матарушка бања. Беодан: 2.860 динара. Плаћање на шест месечних рата. Беодан обухвата прописане терапије (и суботом) и целодневни лекарски надзор	036/5411-039 062/320-197
3.	Завод за превенцију, лечење и рехабилитацију болести крви, Ивањица Беодан: око 2.800 динара. Цене обухватају и коришћење рекреативних садржаја (базен, сала за стони тенис, теретана, шетње, излети). Плаћање на шест до 12 рата	032/661-690
4.	Специјална болница за рехабилитацију „Јунаковић“, Апатин Беодан: 3.150 у старом делу бање, 3.915 динара у новим објектима. Могућност плаћања на шест месечних рата	025/772-311
5.	Специјална болница „Сокобања“, Сокобања Беодан: двокреветна соба 3.190 динара плус боравишна такса и осигурање 82 динара. Плаћање на шест месечних рата	018/830-144
6.	Специјална болница за рехабилитацију „Бања Ковиљача“, Бања Ковиљача Беодан: од 4.500 до 8.600 динара. Плаћање на шест месечних рата	015/818-270
7.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Термал“, Врдник Беодан: 3.910 динара плус 2.000 динара за први лекарски преглед. Плаћање на шест месечних рата	022/465-586 022/465-819
8.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гејзер“, Сијаринска бања Беодан: мај и јуни 2.900; јули и август 3.000 динара. Од септембра 2.900 динара. Плаћање на шест месечних рата	016/895-128
9.	Специјална болница за рехабилитацију „Бујановац“, Бујановачка бања Беодан: 2.740 динара плус 1.000 динара специјалистички преглед и 60 динара боравишна такса. Плаћање на шест месечних рата	017/7651-292
10.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гамзиград“, Гамзиградска бања Беодан: 3.030 динара. Плаћање на шест месечних рата	019/450-447 019/450-444
11.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Бања Кањижа“, Кањижа Беодан: 4.800 динара. Плаћање на шест месечних рата или чековима грађана на три рате; 20 одсто попушта на сениор програм	024/875-163
12.	Специјална болница за ортопедска, коштано-зглобна и дегенеративна обољења „Рибарска бања“ Беодан: 3.920 до 4.670 динара. Плаћање на шест месечних рата	037/865-270 063/8782-886

информишете ако позовете бању за коју сте заинтересовани.

Цене у бањама са којима је Фонд склопио уговоре о плаћању на рате углавном се одnose на такозвани беодан, што подразумева пун пансион са три оброка дневно, ноћење у двокреветној соби, и најчешће уз све врсте терапија које ба-

ња нуди. Могуће је уплатити и само пун пансион, без терапија, али људи углавном воле да, када су већ у бањи, искористе и све могућности које им се нуде. Терапије се по правилу договарају са бањским лекаром који, после прегледа и евентуалних анализа, саветује шта би коме било потребно и шта

би највише одговарало сваком појединцу.

„Рекреатурс“, туристичка агенција која организује одмор за пензионере и запослене, ове године за туристичко насеље „Бисерна обала“ у Чању одобрава попуст 10 одсто, за хотел „Шумадија“ у Бечићима попуст за боравак у првој половини јуна износи такође 10 одсто. Плаћање је путем административне забране на рате, до краја године.

Потрошачко-услугна задруга „Пензионер“ из Београда има регистровану туристичку агенцију „Треће доба“ која за пензионере обезбеђује регресираних цене и одложено плаћање за боравак у бањама. Услуге агенције могу користити сви пензионери и чланови њихових породица.

– Имамо уговоре са по неколико хотела и лечилишта у скоро свим бањама Србије, тако да од њих за своје клијенте, пензионере добијамо регресираних цене и могућност одложеног плаћања. Корисник пензије који одлучи да преко

наше агенције оде на одмор, лечење, опоравак у неку од бања са којима сарађујемо имаће, опет зависно од тога где иде, и до 20 одсто попушта у односу на комерцијалне цене. У понуди су Врњачка Бања, Сокобања, Пролом, Рибарска, Нишка, Меленци, Сијаринска, бања Јунаковић, Горња Трепча и Врдник, бања Врујци, затим Ивањица, али и планине Златибор и Златар. Затим, у понуди имамо и летовања на Црногорском приморју, конкретније Прчањ, за који се такође каже да је ваздушна бања, а сада и бању у Грчкој на острву Евија по регресираним ценама за пензионере. Плаћање је одложено на шест месечних рата, или чековима грађана или административном забраном од пензије – каже за наш лист Снежана Ристовски из туристичке агенције „Треће доба“ задруге „Пензионер“.

Подсећамо наше читаоце да се уз ваучер Министарства туризма за одмор у Србији у вредности од 5.000 динара цена смештаја за толико умањује.

В. Анастасијевић

13.	Специјална болница за неуролошка обољења и посттрауматска стања „Др Боривоје Гњатић“, Стари Сланкамен Беодан: 2.560 динара. Уколико је пацијенту потребна помоћ другог лица, комплетан беодан износи 3.150 дин. Плаћање на шест месечних рата	022/2591-077
14.	Институт за рехабилитацију „Селтерс“, Младеновац Беодан: од 3.200 до 4.000 динара (боравишна такса 155 динара по дану). Плаћање на четири месечне рате	011/824-1425 011/823-6898
15.	Институт за превенцију, лечење и рехабилитацију реуматичних и кардиоваскуларних болести „Нишка бања“ Беодан: 4.130 динара. Плаћање на шест месечних рата	018/502-046 018/502-010
16.	Специјална болница за лечење и рехабилитацију болести органа за варење и шећерне болести „Врњачка Бања“ Беодан: Св. Ђорђе: 3.240, Шумадија: 3.625, Нови Меркур: 4.320, Стари Меркур 3.025 (плус 155 дин. бор. такса). Плаћање на шест месечних рата	036/611-624 036/618-870
17.	Завод за специјализовану рехабилитацију дегенеративног реуматизма и посттрауматских стања „Врањска бања“ Беодан: 2.250, 2.650 и 3.130, зависно од квалитета смештаја. Плаћање на шест месечних рата	017/546-428
18.	Специјална болница „Русанда“, Меленци Беодан: од 3.300 до 3.700. Плаћање на девет месечних рата, за кориснике из Србије који плаћају готовински, попуст износи 15 одсто	023/315-0409
19.	Специјална болница за лечење прогресивних мишићних и неуромишићних болести, Нови Пазар Беодан: 2.600 и 2.900 динара. Плаћање на шест месечних рата	020/371-559 020/372-166
20.	Специјална болница за плућне и очне болести и туберкулозу „Озрен“, Сокобања Беодан: 2.500 динара. Плаћање на шест месечних рата	018/830-927
21.	Природно лечилиште „Бањица“, Сокобања Беодан: до 1. октобра 2.990 динара. Плаћање на осам месечних рата	018/830-224
22.	Специјална болница за рехабилитацију „Пролом бања“, Пролом бања Беодан: 3.640 и 10 одсто попушта за пензионере. Плаћање на шест месечних рата	027/8388-111
23.	Специјална болница за рехабилитацију „Горња Трепча“, Чачак Цена беодана се одређује индивидуално, у зависности од врсте смештаја и прописаних терапија, просечна цена 2.870. Плаћање на шест месечних рата	032/822-063
24.	Луковска бања Беодан: у мају 3.810 динара са коришћењем базена, 5.010 са терапијама. У јуну – 3.910 и 5.110 динара. Плаћање на шест месечних рата уз пет одсто попушта за пензионере, с тим што попуст не важи у јулу и августу	027/385-999

Ниш: субвенције за пензионере

Двадесет нишких пензионера боравило је од 17. априла у Пролом бањи по повољнијим условима које су им омогућили држава и Удружење пензионера града Ниша. То је била прва од три групе које ће до краја године користити субвенције здравствено рекреативног одмора у познатом бањском лечилишту.

– Са Специјалном болницом за рехабилитацију Пролом бања склопили смо споразум за повластице пензионерима који намеравају да користе услуге те бање. Пензионерска организација из свог фонда солидарности суфинансира боравак са 4.000 динара а ту су и ваучери од 5.000 динара које даје Влада Србије, као и попуст од десет одсто који одобрава Бања, тако да пензионери могу себи да обезбеде по повољнијим ценама квалитетан боравак у познатом здравствено-рекреативном центру. Постоји и могућност плаћања бањских услуга на шест рата. Ово је, иначе, друга година откако се споразум реализује а најбољи доказ да се ради о добром потезу јесте податак да је прошле године по овом основу бању користило 39 пензионера а ове године ће их бити три пута више – каже Властимир Гоцић, председник Удружења пензионера града Ниша.

Одлазак друге групе од тридесет пензионера планиран је за 15. мај а трећи термин за коришћење бањских услуга са истим попустом је на јесен, у октобру, када би требало да отпутује педесетак корисника. Интересовање за тај термин је велико, јер је већ резервисано четрдесет места, кажу у Удружењу пензионера града Ниша.

Нови погребни трошкови

Накнада погребних трошкова која се исплаћује породицама преминулих пензионера (или онемо ко је платио сахрану) од априла 2018. године износи 37.469 динара за кориснике пензија свих категорија. Тај износ исплаћиваће се у априлу, мају и јуну ове године.

Нови Пазар: брига о најстаријима

Новопазарска филијала Фонда за пензијско и инвалидско осигурање у сарадњи са Домом здравља организовала је за све пензионере бесплатне лекарске превентивне прегледе. Акцији се одазвао велики број пензионера који су истакли да је ово најбољи начин којим се показује да неко води бригу о њима.

У просторијама Градског удружења пензионера лекари су им мерили крвни притисак и одређивали концентрацију шећера у крви. Ово је само једна у низу акција новопазарске филијале Фонда ПИО. Реализована је акција бањске рехабилитације пензионера а недавно је почела и подела пензионерских картица.

У овој превентивној и едукативној акцији лекари су саветовали пензионерима да поведу рачуна о телесној тежини, јер са старењем тело сагорева мање калорија. Прекомерна тежина представља напор за рад срца и повећава ризик за настанак болести срца, повишеног крвног притиска, шећерне болести и високог холестерола, само су нека од упозорења лекара за старије суграђане.

Нови Сад: концерт у дому Лиман

Културно-уметничко друштво „Трандафили“ из Новог Сада већ дуже време има одличну сарадњу са Геронтолошким центром Нови Сад.

Како каже Милена Јовичин, председница овог КУД и истоименог удружења, већина

чланова КУД су пензионери, а приликом посета пријатељима пензионерима смештеним у домовима јавила се идеја да организују наступе у домовима Геронтолошког центра.

Тако су недавно са својим пријатељима пензионерима из

КУД „Соња Маринковић“ наступили у ресторану „Оаза“ дома Лиман. Женска певачка група уз пратњу три члана оркестра извела је неколико песама из Војводине и са Косова, што су присутни поздравили громким аплаузом.

Поносне картице за чајетинске маме

Мајкама са територије општине Чајетина које имају троје и више деце уручене су „Поносне картице“ помоћу којих ће моћи да остваре попусте у појединим објектима у Чајетини и на Златибору, али и у неколико градова широм Србије. Чајетинке које су дошле да преузму своје картице изразиле су задовољство што им је на овај начин омогућено да искористе бројне попусте приликом куповине или коришћења различитих услуга.

У реализацији пројекта „Цена минус за 3+“ велики допринос дала је општина Чајетина која на овај начин жели да мотивише брачне парове да имају што више деце. То је један вид подстрека да се победи бела куга у Чајетини и целој Србији, али и начин да се помогне свим вишечланим породицама у одгајању њиховог потомства, за које ће општина увек бити ослонац и подршка.

За социјалну заштиту у Војводини 65 милиона динара

Покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Предраг Вулетић, уручио је 11. априла установама социјалне заштите и удружењима грађана уговоре у вредности од 65 милиона динара. Ова средства су намењена унапређењу социјалне заштите на територији Аутономне Покрајине Војводине, а обезбеђена су путем јавног конкурса за финансирање или суфинансирање мера, активности и програма за 2018. годину у Покрајини. У оквиру конкурса уручено је укупно 108 уговора.

Према његовим речима током обраћања присутнима, доделом ових уговора испуњено је обећање дато крајем прошле године о улагањима у социјалну заштиту у АПВ. Тако је установама социјалне заштите додељено 54 милиона динара за инвестициона улагања и за програмске активности, које реализују са корисницима, док је удружењима грађана намењено 11 милиона динара за реализацију њихових програма у овој области. Том приликом је указано и на значај који удружења грађана имају на плану унапређења система социјалне заштите, као носиоци активности у локалним срединама.

Предраг Вулетић приликом уручивања уговора

Бојник: обележен Међународни дан Рома

Поводом 8. априла, Међународног дана Рома, у Дому културе у Бојнику одржана је пригодна свечаност, музичко-поетско дружење Рома ове регије и југа Србије. Програм је почео извођењем ромске химне „Ђелем, ђелем“, а Велика сала Дома културе вароши на обалама Пусте реке била је претесна да прими све заинтересоване гледаоце из Бојника и околних села.

Овај значајан датум лесковачки Роми су обележили и школском приредбом деце ромске националности, ученика ОШ „Светозар Марковић“ у Лесковцу, као и трибином ромске НВО „Роса“ о проблемима младих Рома данас. Било је речи о запошљавању, школовању и њиховом прераном ступању у брак.

Савез инвалида рада Војводине у сарадњи са ООИР Кула, недавно је у Ликовној галерији Културног центра Кула изложио 48 слика. Радови су настали на Ликовној колонији Савеза инвалида

рада Војводине у Бањи Јунаковић и на Ликовној колонији инвалида рада Бачке у Кули. Отварању изложбе присуствовали су челници СИР Војводине и многобројни гости.

Бесплатна рехабилитација у бањама

Обрада захтева примљених на оглас за рехабилитацију у бањама Србије о трошку Фонда ПИО је у току. Када се заврше све фазе предвиђене Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија, прелиминарне ранг листе биће објављене 9. маја, а до 15. маја пензионери ће моћи да улажу приговоре, уколико их буду имали. Комисија затим има три дана да о њима одлучи, а коначне ранг листе ће бити објављене 21. маја.

Додељена годишња награда привредницима

Председник Покрајинске владе Игор Мировић и Бошко Вучуревић, председник Привредне коморе Војводине (ПКВ), свечано су 19. априла доделили Годишњу награду ПКВ за значајна привредна остварења у прошлој години. Награђена су три привредна друштва и два појединца. За успешно пословање и постигнуте врхунске резултате у области индустрије овогодишњи добитник награде је ЈП „Транснафта“, Панчево, у области услуга то је „Микромаркет НС д.о.о“ Нови Сад, у области пољопривреде „Д.о.о. Вребаљов аграр“, Нови Бечеј, а као најуспешнија привредница добитница је Каталин Мужлаи, власница породичне фарме музних крава „Мужлаи“ из Бачког Градишта, док је за најуспешнијег привредника признање додељено Мирољубу Кршанину, председнику борда

Лауреати са Игором Мировићем и Бошком Вучуревићем

директора компаније „Техно-маркет д.о.о“ Панчево.

Игор Мировић је у обраћању присутнима истакао да без предузимљивости и креативности појединаца, уређеног привредног амбијента и добро осмишљене и одлучно спрово-

ђене економске политике, нема привредног развоја друштва, и да ће привреда бити тема број један у Покрајини ове године.

Бошко Вучуревић је рекао да је Привредна комора Војводине била, и да је и данас место окупљања привредника, размене

идеја, искустава и простор у ком долази до повезивања свих оних који утичу на креирање снажнијег привредног амбијента. Такође, да награђени привредници својим примером охрабрују и друге да своје капацитете интензивно усмере ка постизању квалитета, успешности, изврсности и конкурентности.

Између осталих, свечаности су присуствовали и увеличали је потпредседници Покрајинске владе Ђорђе Милићевић, Михаљ Њилаш и Иван Ђоковић, покрајински секретар за пољопривреду, водопривреду и шумарство мр Вук Радојевић, директори покрајинских фондова, представници Привредне коморе Србије, Привредне коморе КиМ, Војске Републике Србије, Привредне коморе Републике Српске, РФ ПИО и многи привредници, као и представници медија.

М. Мектеровић

НОВИ САД: ОСНОВАН САВЕТ ЗА СОЦИЈАЛНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Модел развоја пословања

У оквиру Покрајинског секретаријата за привреду и туризам у Новом Саду је 12. априла образован Савет за социјално предузетништво као радно тело Секретаријата у функцији развоја социјалног предузетништва на подручју АП Војводине. Савет има председника, заменика председника и још седам чланова који се бирају на четири године. На конститутивној седници за председника је изабран проф. др Лазар Ожеговић, за заменика председника мр Павле Почуч, а изабрани су и чланови: Бранислав Бандић, Александар Алимпић, Рајна Цветичанин, Александар Бурсић, Ненад Рончевић, Миљана

Са конститутивне седнице Савета

Стојишић Стојановска и Сениша Тешић. Секретар Савета је Јасмина Станић.

Том приликом проф. др Лазар Ожеговић је истакао да Савет у наредном периоду има обавезу да анализира стање у овој области у АП Војводини, да идентификује кључне проблеме и донесе предлоге развоја као и мере и активности којима ће се подстаћи оснивање социјалних предузећа у Војводини.

С друге стране, мр Павле Почуч је рекао да социјално предузетништво представља модел развоја који на креативан и инклузиван начин доприноси развоју предузетничких иницијатива. Такође, да је потребно да активности Савета буду усмерене и на едукације и информисање свих привредних субјеката ради афирмације ове врсте предузетништва као друштвено одговорног и економски ефикасног модела пословања.

М. Мектеровић

Друштво за све генерације

Свечаном академијом у крипти Храма Светог Саве 23. априла отворен је пети Фестивал међугенерациске сарадње под слоганом „Океј, повезујемо генерације“. Циљ Океј фестивала јесте повезивање људи различитих генерација, кроз културу, спорт и аматерско стваралаштво као споне за унапређење међугенерациске толеранције, сарадње, разумевања, емпатије и стварања друштва за све генерације. Фестивал је отворила директорка Установе Геронтолошки центар Београд, Сузана Мишић.

– Генеза самог фестивала почива на жељи и тенденцији да се успоставе и продубе везе међу људима, без обзира на године старости, разлике у потребама и могућностима, разлике у приоритетима и различитим погледима на дар божји који називамо животом. Мислим да је од великог значаја разумети и време у коме живимо, схватити савремене токове и тенденције – изјавила је Сузана Мишић.

Током отварања фестивала додељене су и пригодне награде заслужним појединцима и институцијама. Од оснивања фестивала додељује се награда „Златно срце“ за хумане активности, акције и подвиге према старијим лицима. Она је ове године припала Љубомиру Антонијевићу (33) из Куршумлије, који је спасао осамдесетогодишњег суграђанина из пожара. „Океј медаља“ за образовну институцију која негује међугенерациску сарадњу, толеранцију и разумевање додељена је ОШ „Алекса Шантић“ из Калуђерице. Океј фестивал је ове године доделио и признање „Храст“ за подршку

Свечаност отварања фестивала у крипти Храма Светог Саве

целоживотном учењу и активном старењу. Признање је заслужено припало Наташи Тодоровић из Црвеног крста Србије.

У веома свечаном амбијенту, на отварању су наступили и духовни хор младих и хор београдских клубова.

Ове године фестивал је организован на другачији начин, са пуно садржаја и на више локација. Час физкултуре – У здравом телу здрав дух – одржала је професорка физичког васпитања у пензији. У Кући Ђуре Јакшића отворена је изложба „ПЛАКАРТ“ са радовима ученика Школе за дизајн. Одржана је радионица учења српског народног кола, одигран је и екипни турнир у друштвеној игри „човече не љути се“, кошаркашку утакмицу су играли мешовити тимови састављени од ученика и чланова

београдских клубова за старије који се редовно баве физичком активношћу. Организован је урбани оријентиринг, а најстарији суграђани су се током три дана фестивала дружили и са предшколцима, ученицима и студентима.

Међугенерациска информатичка олимпијада на којој су учествовали студенти Факултета организационих наука и Филозофског факултета – Одељење андрагогије и корисници домова и клубова Геронтолошког центра Београд била је последња у низу догађаја на овогодишњем Океј фестивалу који је још једном показао да старији и млади могу једни другима узајамно да помогну кроз дружење, забављање и такмичење.

В. К.

ОДРЖАН 17. ПРОЛЕЋНИ ФЕСТИВАЛ ЗДРАВЉА

Да нас буде више, и то здравих

Седамнаести Пролећни фестивал здравља под слоганом „За здраво потомство“ одржан је 12. и 13. априла у Дому Војске у Београду.

Фестивал је отворила министарка без портфеља задужена за демографију и популациону политику, Славица Ђукић Дејановић, која је указала на значај превентивних прегледа јер се лекара сетимо углавном кад болест већ наступи. Она је нагласила да је фестивал и прилика да се разговара о томе како остварити здраво потомство и да се парови стимулишу за рађање што више беба.

Помоћница министра здравља Данијела Урошевић подсетила је да то министарство организује једном месечно превентивне прегледе широм Србије, нагласивши да је у

више од 100 здравствених установа до сада на овај начин прегледано 140.000 људи.

Директорка Фестивала здравља Мима Фазлагић истакла је да су се организатори и ове године потрудили да посетиоцима понуде нешто ново и другачије.

Београђани који су дошли у ова два дана у Дом војске могли су бесплатно да провере здравље на пултовима домова здравља и приватних клиника, да измере крвни и очни притисак, шећер у крви, стање минерала и витамина у организму, да ураде тест на Алцхајмера и депресију или ултразвучни преглед каротидних артерија, као и преглед васкуларног хирурга са ВМА. На фестивалу је учествовало око 70 излагача.

У оквиру фестивалских дешавања одржана је и трибина Црвеног крста Србије посвећена социјалној укључености старијих особа у нашој републици, а посетиоци су могли да одслушају и неко од двадесетак предавања из области медицине, као и да прате дешавања на бини: указивање прве помоћи, фолклор, плес, спортске вежбе, промоције књига итд.

На фестивалу су организована и акредитована предавања за здравствене раднике за обнављање лиценце, а за малишане „Дечји кутак“ и „Болница за медведиће“.

Велики број Београђана посетио је овогодишњи фестивал здравља и општи је утисак да је ово био најпосећенији овакав скуп до сада.

Р. М.

Брига за најмлађе и најугроженије

Општина Сврљиг је једна од ретких у Србији која из свог буџета почев од 2011. године помаже младе брачне парове, новорођене бебе и њихове маме, то јест улаже у повећање наталитета. Сваки брачни пар за своје судбоносно да ако живи на селу добијао је донедавно по 150.000 динара, а они у граду по 100.000 динара. Изменом одлуке сада брачни парови добијају 50.000 динара, односно 30.000, у зависности од места становања, а дата им је могућност да се одреде и за другу опцију – запошљавања и самозапошљавања. Младенци, на сеоском подручју средствима од 350.000 динара, и 250.000 динара они са станом у граду, могу да започну сопствени бизнис, да се запосле код послодавца или на свом пољопривредном газдинству. Ове мере довеле су до повећања броја бракова и роде сада чешће свраћају у Сврљиг. Према подацима Центра за социјални рад, у Сврљигу је у 2012. години рођено 58 беба, 2013. године 85, у 2014. години 67 беба. Затим, 2015. године рођено је 80 беба, претпрошле године 62 и прошле 75 беба.

Општина помаже и децу. За сваку новорођену бебу издваја се по 30.000 динара и по 7.000 динара до навршене прве године живота. И незапослене породице добијају по пет хиљада динара ако су у граду и по 7.500 ако живе у неком сврљишком

Председница општине Сврљиг уручује помоћ младим паровима

селу у трајању од годину дана. Најновијом одлуком СО Сврљиг, усвојеном крајем марта ове године, општина ће помагати и све ученике који упишу Средњу школу у Сврљигу месечно са 5.000 динара, односно са 7.500 динара ако се одреде за дуално образовање. Председница општине Сврљиг Јелена Трифунковић најављује повећање износа помоћи за наредну годину и каже да је општина Сврљиг већ много раније увидела проблем и почела са стимулацијама за побољшање демографске политике. Број новорођених беба је на нивоу рођених у првој деценији 21. века, али је тада општина Сврљиг имала близу 19.000 становника и више младих људи.

Миграција је учинила своје и у општини сада живи претежно старачко становништво. Тако је

од 14.000 становника близу 60 одсто старије од 50 година и овде људи три пута више умиру него што се рађају! У најтежој ситуацији су старе, болесне и усамљене особе које живе у планинском делу овог краја, каже Јелена Ђорђевић, директорка Центра за социјални рад у Сврљигу. Општина Сврљиг покрива територију од близу 500 квадратних километара са 39 насељених места. Становништво на сеоском подручју је старо и њему је најпотребнија помоћ, посебно зими. Недавно је Центар за социјални рад од Министарства правде добио ново теренско возило и сада се лакше и брже стиже до корисника, каже Ђорђевићева и додаје да је, поред возила, старима потребна и здравствена заштита, топла људска реч и помоћ у кући. Решење се нала-

зи у заједничкој акцији Националне службе запошљавања и локалне самоуправе преко одређених пројеката који помажу да стари људи остану у природном окружењу на кућном огњишту.

Установе у Сврљигу брину и о особама која су у статусу социјалне помоћи. Само у прошлој години 2.511 корисника добило је услуге социјалне заштите, новчану социјалну помоћ, једнократну новчану помоћ и услуге из области породично-правне заштите. За најсиромашније у граду кухиња Црвеног крста припрема 500 obroka дневно, а прехранбени пакети се деле корисницима у сврљишким селима. Прошле године подељено је више од хиљаду пакета помоћи.

Угроженима помажу и активисти Црвеног крста Сврљига у чијим просторијама је привремено смештено неколико лица. Сву потребну здравствену помоћ пружа Дом здравља у Сврљигу и у 10 својих амбуланти. Дом здравља се активно укључио у бесплатне прегледе, које је обављао и у сеоским срединама. Грађани су углавном мерили притисак, проверавали шећер у крви, добијали рецепте и упуте за даље лечење. Иначе, у домовима старих у Нишу, Књажевцу, Алексинцу и Дољевцу смештено је око 30 Сврљижана, пошто Сврљиг још нема дом за старе.

С. Ђорђевић

У НИШУ ОТВОРЕН ПРВИ КЛУБ ЗА СТАРЕ „СЕНИОР”

Кутак за дружење и усавршавање

Центар за социјални рад Свети Сава у Нишу у сарадњи са Градском организацијом пензионера и уз свестрану помоћ локалне самоуправе, отворио је први Клуб за старе „Сениор”. Реч је о новом простору Центра од око сто квадрата у коме ће се пензионери дружити, имати бесплатне еду-

кације и правне савете, обучавати се на рачунару, информисати о организовању излета и свему што може да допринесе побољшању квалитета њиховог живота.

За адаптацију и сређивање простора утрошено је милион динара које су обезбедили Градска организација пензио-

нера и градска самоуправа а рачунари и неопходна опрема за дигиталну учионицу, вредна 550.000 динара, обезбеђена је из фонда намењеног финансирању пројеката на коме је учествовала и Градска пензионерска организација Ниша.

Интересовање за обуку на рачунару је велико. У оквиру

Клуба постоји канцеларија у којој ће свакодневно бити службеник Центра за социјални рад. Ниш је постао једини град у околини где најстарији суграђани могу у свом клубу из прве руке да се информишу о свим питањима из домена социјалне проблематике.

Љ. Глоговац

Велико интересовање младих

На 31. сајму запошљавања у Лесковцу одржаном 12. априла око две хиљаде незапослених, углавном младих људи, предало је своје радне биографије евентуалним послодавцима. Незапослени су могли да конкуришу за око 550 радних места код 13 послодаваца из Србије и иностранства. Сајам је одржан у холу Лесковачког културног центра, у организацији Националне службе за запошљавање, Филијала у Лесковцу, а окупио је више од две хиљаде заинтересованих радника. Највише гужви било је на штандовима јужнокорејске компаније „Јура“ и турске „Џинси“, као и код фирми „Аутостоп интеријер“, и фабрике за изградњу „Аптив пакард“, као и код локалних „Прима нова“ и „Орион“.

На овом сајму запошљавања тражени су радници текстилне, прехранбене, дрвопрерађивачке и металске струке. У понуди су била и радна места из области угоститељства, електроиндустрије и менаџмента у осигурању имовине и лица. Било је интересовања и за дипломиране правнике, економисте и инжењере технолошке струке.

И у Неготину су Национална служба за запошљавања, Филијала Бор, и општина Неготин организовале Сајам запошљавања. Тридесетак послодаваца понудило је посао за 131 радника различитих квалификација

Заинтересовани Лесковчани стрпљиво чекају да предају CV

и занимања. Радне биографије за понуђене послове и ове године је предао велики број незапослених лица са евиденције НСЗ.

Кроз локални акциони план запошљавања у Неготину финансирају се стручна пракса и samozapošljavanje, којима ће бити обухваћена категорија младих без радног искуства у струци, а шанса се указује и будућим предузетницима, изјавили су организатори 12. Сајма запошљавања одржаног крајем априла у Неготину.

Приоритет локалне самоуправе јесте да створи боље услове за отварање радних места и да преко програма Националне службе за запошљавање утиче на смањење броја незапослених. У минуле четири године за мере активне политике запошљавања: стручну праксу, samozapošljavanje и ново запошљавање издвојено је око 15 милиона динара.

**Тома Стевановић
Јованка Станојевић**

ДИЈАСПОРА РОДНОМ КРАЈУ

Донација неготинској болници

Крајинци на раду у Аустрији искористили су долазак у родни крај поводом ускршњих празника и допремили неготинском Здравственом центру донацију вредну око 150.000 евра. За хуманитарни пакет помоћи завичају заслужно је Културно удружење мештана Уровице (КУМ) из Беча које је обезбедило 44 болничка кревета са системом за подешавање и исто толико душека и болничких наткасни.

– Чим су нам из родног села јавили да су болници у Неготину потребни кревети, удружење се организовало и на време смо прибавили потребне дозволе за преузимање и транспорт до Неготина. Дочекали су нас представници локалне самоуправе и неготинског здравства и сигур-

ни смо да ће кревети бити расподељени према приоритетима – прича Миле Динуловић, председник Скупштине Културног удружења мештана Уровице.

Донација је обезбеђена захваљујући, пре свега, брзој

реакцији Марије Динуловић Пајкић, која је успоставила контакт Удружења са надлежнима у болници у Бечу у којој ради.

– Тамошња болница је већ планирала замену кревета, тако да није било лутања и дуго-

трајног чекања, а представници општине Неготин су прибавили потребну документацију за донацију – наводе дародавци.

У неготинском Здравственом центру истичу да је донација добродошла и посебно значајна јер су је обезбедили људи вођени ентузијазмом и љубављу према крају у коме су рођени, упркос процедурама око прикупљања неопходне документације за увоз.

Захваљујући Културном удружењу мештана КУМ у Бечу, кога је окупљено тридесетак активних чланова, за основну школу у њиховој родној Уровици обезбеђен је видео надзор, са осам камера, вредан око 1.000 евра, али и два болничка лежаја са пратећом опремом за сеоску амбуланту.

Хуманитарни пакет помоћи завичају

Ј. Станојевић

ЧЕТВРТИ САЈАМ ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ У НОВОМ САДУ

За безбрижну старост

Четврти Сајам за пензионере под слоганом „За безбрижну старост“ одржан је 30. и 31. марта ове године у аули Новосадског сајма, а улаз за све посетиоце био је, као и на претходним сајмовима, бесплатан. По традицији, међу најбројнијима су били грађани трећег доба који су и овом приликом имали могућност да користе широки спектар услуга и понуда разних излагача, да учествују у разним наградним играма, такмичењу у шаху, али и богатом културно-уметничком и шароликом забавном програму. Може се слободно рећи да су на Сајму провели један садржајан викенд уз квалитетно међугенерациско дружење.

Као и увек, највеће гужве биле су код штандова где су обављани бесплатни медицински прегледи. Тако су и ове године вредни радници Превентивног центра Дома здравља Нови Сад посетиоцима Сајма који су то же-

тели осим провере висине крвног притиска, нивоа шећера у крви, одређивали и индекс телесне масе. Такође, Пошта Србије и Банка Поштанске штедионице су и ове године својим садашњим и потенцијалним, будућим клијентима давале све потребне информације о својим услугама. Слично је било и на штандовима осталих излагача, међу којима је било бања, геронтолошких центара, осталих медицинских установа и апотека, банака и финансијских институција, оних са прехранбеним производима, из Удружења пензионера града Новог Сада... Сви посетиоци имали су и могућност да још при уласку на Сајам попуне купон и учествују наградној игри, па су се они који су тих дана били „срећније руке“ обрадовали и пригодним наградама.

Чланови Удружења пензионера су на централној бини посетиоцима представили програме и наступе својих култур-

но-уметничких друштава, хорова, песника, драмских уметника. У програму су учествовале и њихове колеге из Београда, чланови Уметничког октета „Плус“.

Најстаријим Новосађанима су се на свечаном отварању обратили и својим присуством подржали ову манифестацију, између осталих, и Милан Крко-

бабић, министар без портфеља задужен за регионални развој и координацију рада јавних предузећа у Влади Републике Србије, Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, и Здравко Јелушић, председник Скупштине града Новог Сада.

М. Мектеровић

ПОГРАНИЧНА САРАДЊА КЊАЖЕВЦА И БЕЛОГРАДЧИКА

Сусрет Торлака Србије и Бугарске

Домаћин овогодишњих сусрета и традиционалне Торлачке вечери било је Минићево, које је угостило пријатеље из Чупрења, Белоградчика, Салаша, Берковице. Они истичу да

Назив Торлаци употребљава се за становнике настањене у источној Србији и северозападној Бугарској, а предео који насељавају назива се Торлак

сарадњу треба интензивирати повезивањем привредника, а сви се надају отварању граничног прелаза на Кадибогазу.

– Желимо да раширимо и обогатимо нашу делатност, а за то је потребно отварање граничног прелаза на Кадибогазу.

На пријему код председника општине Књажевац

Организовали смо два сусрета са амбасадором Србије у Бугарској, Владимиром Ђургузом, и амбасадором Бугарске у Србији, Радком Влајковим. Они су обећали помоћ у отварању прелаза. Позитивни сигнали долазе и из Агенције за путну инфраструктуру у Софији, тако да

очекујемо да се отварање прелаза догоди у наредне две године – нада се Љупче Веселинов, председник Торлачког друштва у Белоградчику.

Торлачко вече позитивна је последица вишедеценијске сарадње Белоградчика и Књажевца, која се проширује и кроз

прекограничне пројекте, казао је председник општине Књажевац Милан Ђокић.

– Сарадња на прекограничним пројектима проширила је круг пријатеља с друге стране границе са којима реализујемо велики број пројеката. Очекујем да и наши привредници нађу модел како би могли да сарађују, да наше културне установе наставе сарадњу, да се интензивира сарадња у области спорта. Иако су они у Европској унији, муче нас исте муке и солидарни можемо једни другима да помогнемо – истакао је председник општине Књажевац, на пријему који је приредио гостима.

Књажевац и Белоградчик обележавају ове године пола века побратимства.

Драгић Ђорђевић

Празник песме и добре музике

Удружење за очување културе и традиције Влаха „Гергина“ организовало је у Неготину десети јубиларни фестивал влашке музике, који је окупио више од сто учесника из Србије, Македоније, Бугарске и Румуније. Прве такмичарске вечери фестивала, међу двадесетак младих нада, победу је славио Далибор Пандуревић, солиста на саксофону из Велике Јасикове у општини Зајечар, коме је одлуком жирија припала Повеља „Божидар Јануцић“, признање Фестивала и новчани износ од 15.000 динара. За најбољег вокалног солисту проглашен је Данијел Баронович из Душановца у општини Неготин, а најбољи инструментални извођач је Ирена Марић, солисткиња на фрули из Осанице у општини Жагубица. Њих је спонзор новчаних награда даровао са по 10.000 динара. Први пут у традицији фестивала дугој 10 година додељена је и захвалница страном држављанину за изузетно

Победници: Данијел Баронович, Ирена Марић, Лора Асенова и Далибор Пандуревић

залагање и допринос развоју влашке музике и овој музичкој манифестацији. Прва захвалница припала је младој вокалној солисткињи Лори Асеновој из Брегова у суседној Бугарској.

– У Неготину сам присуствовао празнику песме и добре музике, у споју младости и традиције – изјавио је композитор, професор др Димитрије Големовић, шеф одсека за етномузикологију на Факултету музичке уметности у Београду, који је председавао петочланом жирију.

На десетој „Гергини“ у Неготину посебно запажен тридесетоминутни наступ имали су чланови Омладинског народног оркестра Београд, који ради под покровитељством Центра

за културу и образовање Раковица. Публика је лепо прихватила њихов програм под називом „Музика народа Балкана“, баш као и наступе КУД-а „Ђидо“ из борског Брестовца и најмлађих чувара традиције и културе Хора „Вивак – 2015“ који ради при Уметничкој школи „Стеван Мокрацац“ у Неготину.

Уз бројна имена влашке певане и свиране музике током велике ревијалне вечери посебан тон јубиларном фестивалу дали су Власи из Македоније, група „Грамостеањи“ из Скопља. Десетогодишњи јубилеј, интернационални фестивал влашке музике у Неготину обележио је, иначе, вишедневним дешавањима, промоцијама музичких и писаних издања, пројекцијама филмова и изложбама.

Уз Национални савет Влаха и општину Неготин, један од покровитеља фестивала било је и Министарство културе и информисања Републике Србије.

Јованка Станојевић

ДВАДЕСЕТ ПЕТИ „ДАНИ ЈОРГОВАНА“ У КРАЉЕВУ

Јелени Анжујској у част

Јелена и Урош Први

Традиционална, 25. по реду манифестација „Дани јоргована“ посвећена француској принцези и српској краљици Јелени Анжујској, жени краља Уроша Првог Немањића, почела је 20. априла на Тргу српских ратника у центру Краљева, а настављена је сутрадан у манастиру Градац, Јелениној задужбини надамак древног Брвеника и Рашке.

У славу доласка краљице Јелене Анжујске на двор Немањића која је потом својом хуманом и просветитељском мисијом задужила тадашњу Србију, српски народ је још тада, у средњем веку, дуж падина Ибарске клисуре од Градца до Маглича, засадио јорговане који и данас цветају.

Ову манифестацију, иначе, већ две и по деценије, уз подршку

локалне самоуправе, организују Друштво српско-француског пријатељства „Јелена Анжујска“ и овдашња Туристичка организација, а у пригодном програму учествују краљевачки основци и чланови културно-уметничких друштава. „Дани јоргована“ потом су настављени у манастиру Градац где је одржан и историјски час подсећања на краљицу Јелену и Немањиће, као и пригодна приредба у оближњој Градачкој бањи.

Део богатог програма „Дана јоргована“ моћи ће да виде и Београђани, али тек 16. маја када ће „краљ Урош и краљица Јелена“, као и лане, уз „краљевску пратњу“ окићену јоргованима, прошетати и београдски улицама.

Д. Стојић

ЖИВОТ НА АНТИДЕПРЕСИВИМА

Варка о срећним земљама

У светском врху по коришћењу лекова, одмах уз Америку, налази се Исланд, једно од најуређенијих и најбезбеднијих места на свету, а следе богате Аустралија, Канада, Данска, Шведска

„Дошли смо дотле да данас, бар на Западу, изгледа да је свака друга особа у депресији и на лековима. Заиста бисмо морали да се запитамо шта то говори о нашој култури.”

Овако психијатар др Едвард Шортер, професор Универзитета у Торонту, коментарише за „Њујорк тајмс” налазе многобројних истраживања која сва одреда говоре о стреловитом скоку употребе антидепресива у Америци и Европи, и то у релативно кратком временском распону.

При том, позорност изазива не само масовност, него и дуготрајност коришћења прописаних лекова. У САД, петнаест и по милиона Американаца медикаменте узима најмање пет година, што означава двоструко повећање броја корисника у поређењу са 2010. и чак троструко, ако се гледа 2000. година. Оних који лек користе најмање две године је 25 милиона и то је пораст од 60 одсто, за непуну деценију.

Слично је и у европским земљама. Како показује студија ОЕЦД-а, свуда је приметан скоковит раст и све дужи рокови коришћења. У Британији је 2016. године пробијен рекорд од 64,7 милиона прописаних медикамента.

Водећи лекари, према наводима медија, оправдавају оволики скок реалним стањем и потребама, али проблем је што „медицинска струка нема адекватне одговоре и научно поткрепљене смернице за пацијенте који хоће да престану са узимањем”.

Ствара се утисак да и лекари рутински настављају да пишу рецепте, идући линијом мањег отпора и држећи пацијента на терапији када можда више и није потребна, како би се избегли други проблеми у вези за прекидом узимања.

Умор, главобоља, несаница, анксиозност, иритабилност, конфузност, ошамућеност, неки су од поремећаја који се јављају чак и кад се предузму мере предострожности и терапија укида постепено.

У појединим случајевима сметње су благе и пролазне, али могу бити и драматичне, а није мало пацијената који се жале да и после годину дана осећају последице и не могу да се „прикупе”.

Висок ниво уређености и висок проценат депресивних: Рејкјавик

Антидепресиви су првобитно били намењени за краткотрајно лечење проблема промене расположења, али једном кад су одобрени, пракса је кренула дужим путем. Поготово што се депресија јавља циклично, враћа се, па се континуирано дозирање сматра неким видом превенције. И Светска здравствена организација (ЗСО) препоручује да се након нестанка сметњи употреба настави још девет до дванаест месеци.

Уствари, невоља би свакако била мања када би се антидепресиви прописивали само за проблем означен већ самим њиховим именом, дакле за депресију. Једно, досад највеће истраживање на том пољу, чији су закључци објављени у фебруару у медицинском часопису „Лансет”, потврдило је да је лечење медикаментима ефикасно и да даје одличне резултате када се спроводи како треба и према прецизним индикацијама.

Лек се, међутим, даје за знатно шири спектар тегоба, депресивне сметње (што је далеко од клиничке депресије), анксиозност, социјофобију, нападе панике... а прописује га лекар опште праксе, и то, према сведочењу пацијената, често после кратког и површног разговора. Даљи ток лечења иде онда без адекватног специјалистичког увида о чему сведочи и податак да, рецимо, од Американаца који узимају лекове ни трећина не посети психијатра за годину дана.

Лондонски „Гардијан” на ту тему износи податак и упозорава да је у основној здравственој заштити земље хитно потребно 3.000 терапеута из домена психологије и менталног здравља који би радили у садејству са лекарима опште праксе.

Мимо тога и поврх свега, питање свих питања у вези за коришћењем антидепресива и даље остаје отворено: да ли лекари олако исписују рецепте или су људи у све већим проблемима са којима не успевају сами да се изборе?

Према СЗО, депресијом је глобално погођено више од 300 милиона људи, што је 4,4 одсто светске популације. У Србији, према наводима медија, тај број је 250.000.

А када се погледа графикон употребе антидепресивне терапије, по земљама, слика постаје изненађујуће занимљива. То што је Америка на првом месту, са 110 корисника на хиљаду становника, можда и не мора да чуди (то је Америка), али одмах уз њу (106 на 1.000) долази бајковито замишљани Исланд, а у врху су и Аустралија, Канада, Данска, Шведска, све земље богате и срећене и често приказиване као земље срећних људи. Али, нема савршених места, ни људи без проблема.

С друге стране, на супротном крају, са свега 13 пацијената на 1.000 налазе се Јужна Кореја и Чиле (подједнак резултат), па Естонија, Мађарска, Словачка... „Бизнис инсајдер”, који је објавио ову листу на основу студије ОЕЦД-а, примећује да употреба лекова не представља стварни одраз ситуације на терену већ је у питању „компликована мешавина размере депресије, предрасуда, богатства, обима социјалног осигурања и доступности лечења”.

Као што и минимални обухват у Кореји може да се посматра као културолошко питање, где се на менталне проблеме гледа као на личну слабост, па се и не размишља о тражењу помоћи.

Д. Драгић

АМЕРИКАНЦИ АНАЛИЗИРАЈУ ДУГОВЕЧНОСТ ЈЕДНЕ СВОЈЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Више раде, али дуже живе

Амиши су се одрекли електричне струје и других благодети савремених технологија, а заузврат добили – дужи животни век

Необични су по много чему: по свом одевању, вери, обичајима и стилу живота. Не користе много оно што је уобичајено код њихових сународника – да у потрази за бољим животом често мењају место где живе и раде. Остају привржени земљи на коју су њихови преци из своје првобитне домовине, немачког дела Швајцарске, стигли још почетком 18. века и не мешају се са другима.

Лако их је препознати: мушкарци носе тамне панталоне и капуте са обавезним сламеним шеширима. На лицу им је брада, али без бркова. Жене су у једнобојним дугим хаљинама преко којих су опасане црне кецеље, док су им на глави беле капе које покривају косу која се никад не подрезује (и стално је уpletена у пунђу). Не носе накит, нити се шминкају.

То су Амиши, чија заједница од око 300.000 припадника живи искључиво у америчким државама Пенсилванији, Охају и Индијани. Најједноставнија дефиниција за њих била би да су „народ старог реда” и најпознатији су по томе што никад нису, нити то чине данас, користили електричну струју нити друге благодети технологије. Пошто

су углавном земљорадници, своја поља обрађују на стари начин: плугове, дрљаче и осталу механизацију вуку коњске запреге, а ручно се обављају и сетва и жетва и све остало. Полако и стрпљиво – кад их човек види како раде, помисли да се вратио у нека прошла времена, у преиндустријску еру.

Производи из њихових башта и њива су популарни на америчким пијацама због доброг укуса и неспорног квалитета, а Амиши су познати и као произвођачи доброг, ручно израђеног намештаја. Све у свему, један необичан свет на само два сата вожње од америчке престонице, Вашингтона.

На први поглед се чини да су они сат технологије зауставили још пре неколико векова, али њихово објашњење за то је једноставно: не желе да буду „робови прогреса”. Једноставно сматрају да напредак не сме да прекине њихову везу са прошлошћу и традицијом. Као такви, не сметају другима, а други у америчком друштву не сметају њима.

Амиши су недавно били у средишту пажње после објављивања студија које су показале да је њихов животни век дужи од америчког просека, који износи 79 година. Да живе најмање десет година дуже од својих комшија, као и да су позне године припадника ове заједнице здравије, са мањом учесталošћу канцера, дијабетеса и гојазности (само четири одсто Амиша има прекомеран број килограма, док је то проблем чак 36,5 одсто свих Американаца).

По томе испада да су се Амиши одрекли компјутера, мобилних телефона, па чак и аутомобила (у њима се додуше понекад возе, али их не поседују: уместо тога имају своје посебне кочије са једним коњем) – да би заузврат добили неколико година дуже живота.

Тајну њихове дуговечности настојали су да открију тако што је Амерички колеџ спортске медицине својевремено један број добровољаца међу Амишима опремио уређајима за мерење броја пређених корака, не би ли се измерио обим њихових физичких активности. Резултати су били (не)очекивани: показало се да један Амиш мушкарац направи у просеку 18.425 корака дневно, а жене 14.196, што је двоструко више од кретања осталих Американаца, којима лекари и стручњаци за фитнес као норму препоручују 10.000 корака дневно – док се у пракси ретко достиже и половина тога.

Овome треба додати и свакодневни мануелни рад на имању и на пољу, па је укупни резултат да су Амиши око шест пута физички активнији од америчког просека.

Овome се придодaje и да деца која одрастају на традиционалним амишким фармама имају природан имунитет на астму, јер им је организам развио одбрамбени систем због тога што су често у додиру са микробима домаћих животиња, коња, крава и других.

Накнадна истраживања показала су, међутим, да постоји још један фактор амишке здра-

ве дуговечности: њихови гени. Сви припадници ове заједнице су, наиме, потомци првобитних 200 породица које су, због верске дискриминације – зато што су припадали једној секти прогањали су их и католици и протестанти – одлучиле да нови живот започну у Америци, у којој су у то време били добродошли имигранти са свих страна.

Стигавши у Нови свет, задржали су своје посебности и женили се и удавали само са припадницима своје заједнице, чиме су очували карактеристике својих предака, који су очигледно добро прошли на генетској лутрији.

Прошлог новембра је објављена и једна студија Нортвестерн универзитета која је открила да Амиши у ствари имају један посебан ген који је кључ њиховог здравља и у позном добу и који је својеврсни „еликсир младости”. Његова ознака је PAI-1 и он, поред тога што успорава старење, утиче и на одржавање адекватног нивоа инсулина и одржава флексибилност артерија, што погодује одржавању нормалног нивоа крвног притиска.

Понуђено је још једно објашњење, које се чини уверљивијим од медицинских и генетских и које је теоретски применљиво, али у данашњим околностима практично тешко оствариво. Амиши наиме и у позним годинама остају у породици, где бригу о њима преузимају њихови деца и унуци – што је делотворније од гена и сваке медицине.

М. Бекин

ИЗБОРНА СКУПШТИНА КРАЉЕВАЧКОГ УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Нови-стари председник

Сотинак чланова Изборне скупштине Градске организације удружења војних пензионера у Краљеву, која окупља и војне пензионере Врњачке Бање, Рашке, Новог Пазара и Тутина, односно целог Рашког округа, дванаестог априла је свом досадашњем председнику Рајку Марашевићу, пуковнику у пензији, „оверило” још један четворогодишњи мандат.

Уз новог-старог председника Марашевића, овом приликом једногласно су изабрани и нови чланови Градског одбора и других органа и тела краљевачког удружења које има 905 чланова или 88,5 одсто укупног броја војних пензионера целог Рашког округа.

Подносећи извештај о раду за минули четворогодишњи период пуковник Марашевић је нагласио да је тај период био карактеристичан по углавном неповољним променама статуса и положаја војних пензионера, и то у области пензијског и инвалидског осигурања, здравствене заштите и стамбеног обезбеђења.

Са Скупштине УВП у Краљеву: обраћање генерала Драгањаца

Скупштина је једногласно усвојила План и програм рада, односно „Тежишне задатке Градске организације удружења војних пензионера Краљево” до 2022. године.

Изборној скупштини Удружења војних пензионера у Краљеву присуствовао је и председник УВП Србије, генерал Љубомир Драгањац. **Д. Стојић**

СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА ЗРЕЊАНИН

Изабрано ново руководство

Тања Дуловић, Душко Мајкић и Јованка Павловић

На Скупштини Општинске организације војних пензионера Србије – Зрењанин изабрано је ново руководство ове организације, као и представници у органима удружења на републичком нивоу.

Тако је за председника једногласно изабран досадашњи први човек ове успешне организације Душко Мајкић, а за потпредседника Драган Пузовић. Чланови Скупштине изабрали су и девет чла-

нова новог Општинског одбора, као и три члана Надзорног одбора. Душко Мајкић је у Извештају о раду у претходном мандату, између осталог, истакао и одличну сарадњу са Филијалом РФ ПИО у Зрењанину, а изнео је и План рада организације за наредни четворогодишњи период.

Захвалнице за успешну сарадњу додељене су Тањи Дуловић и Јованки Павловић.

М. М.

ГОДИШЊА СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА АЛЕКСИНЦА

Брига о стандарду

На годишњој скупштини удружења пензионера општине Алексинац сагледани су резултати овог удружења у 2017. години. Делегати су једногласно усвојили извештај о раду и финансијском пословању у протеклом периоду и план активности и финансирања у 2018. години.

Активност удружења пензионера била је усмерена на очување и заштиту стандарда, као и побољшање услова живота чланства. Велика пажња посвећена је и потписивању уговора о осигурању пензионера.

Лане су организована дружења са члановима удружења из Власотинца и Сурдулице, са којима су Алексинчани потписали Повељу о братимљењу, као и са пензионерима из Ниша, Прокупља, Пирота, Врања, Врањске бање, Лесковца, Дољевца, Владичиног Хана, Смедерева, Александровца и других места, а ове године у плану је организовање двадесетак излета до интересантних туристичких и других дестинација.

С. Илић

Двестоти маратон једног пензионера

Међу учесницима недавно одржаног 31. Београдског маратона био је и пензионер Драго Кнежевић, коме је то био 200. наступ на великим такмичењима. У овој години трчао је и маратоне у Нишу и Јагодини, а, потом, и ултрамаратон на Ади. На његовом списку, поред оних у региону, налазе се и маратони у Амстердаму, Бриселу, Братислави, Будимпешти, Кошицама, у Прагу, Ајндховену, Софији...

Драго Кнежевић је започео да пешачи и трчи из нужде, од куће до школе, из малог босанског места Илова крај Прњавора. На почетку школовања свакодневно осам километара, а, касније, до гимназије три пута дуже. Устајао је у пола четири да би на часове стигао на време, а из школе се враћао по подне, често трчећи гладан, како би што пре дошао на ручак. Те сурове године одрастања у Босни направиле су борца, који је успео да стигне до факултетских диплома док се активно бавио атлетиком у Сарајеву,

а, потом, и да се стоички носи са животним тешкоћама.

Становник Београда је од 1992, а у пензији је већ пет година.

Са седамдесет година трчи готово свакодневно на Ади или кроз Кошутњак. Каже да маратонци који трају нису прелазили границе суровости у спорту.

– Нема чаробног штапића, важно је да послушаш свој организам. Узимам доста течности, нормално једем, не пушим и не пијем. Последњих година четири, пет пута недељно имам лагани тренинг ујутро. Немам посебне припреме за маратон, увек могу да га истрчим. На тренингу мисли одлутају, али када трчиш маратон, водиш борбу са временом и са собом, ништа друго не постоји – истиче овај маратонац.

Каже да му је Београдски маратон најдражи од свих. Истовремено је и најлакши, јер је у његовом граду, и најтежи, с обзиром на то да се трчи на прелазу из хладног у топло

Драго Кнежевић

време. Такав је био и последњи, 31. Београдски маратон.

– Мој јубиларни, 200. маратон био је веома тежак, јер је време било претопло за трчање. Међутим, маратон је био добро организован и све друго је било на изузетно високом нивоу – каже Драго Кнежевић.

Додаје на крају, битно је да трчиш и трајеш, није важан резултат.

Г. В.

БАЈИНА БАШТА: ЉУБИШИНА И ЖИВАНИНА „ДИЈАМАНТСКА СВАДБА”

Шездесет година заједно

Љубиша (84) и Живана (80) Симић из бајинобаштанског села Сијерач недавно су обележили „дијамантску свадбу”, 60 година брака. Славље су им приредили син Видан и кћерка Милеса.

– Имамо, што се каже, златне родитеље, марљиве, вредне и изнад свега поштене кућанике. Доживели су лепу старост са 60 година заједничког живота. Тим поводом приредили смо малу свечаност у нашој кући у Сијерачу – каже њихов син Видан.

У младости Љубиша је савладао ковачки, столарски, пинтерски и зидарски занат.

– У ковачкој и столарској радионици, које су и данас у добром стању, радио сам од краја јесења до пролећа, после углавном у грађевини у целом златиборском крају, па и у Београду. Радило се доста, али се лепо зарађивало – вели Љубиша Симић.

Слављеничка торта за драге родитеље

Кад је дошло време за женидбу, Љубиша није желео да му други помажу него је сам изабрао животну сапутницу.

Живана је из сјерачког засеока Вукотићи. На питање како је

заволела Љубишу, кроз осмех каже да ју је преварио.

– Нисам напунила ни 20 година а већ сам постала његова жена. У нашој младости све је било некако лепше него данас. Песма

се чула на све стране, комшије су помагале једни другима. У народу се видела веселост, безбрижност. Све је то пратио и велики рад. Знали смо да омркнемо на њиви и да зором опет будемо ту. Поред свих тих послова имали смо и до 80 оваца, три краве, волове. И деца су нам била радна. Чим су мало поодрасла, прихватала су се посла. Син Видан и ја жели смо сами хектар и по јечма. Није било лако ни средити 30.000 струкова дувана, посадити, окопавати, брати, низати лиске, сушити. Ипак, и Љубиша и ја смо дочекали лепе године. Ишли смо неколико пута у Русију где нам је син Видан радио 20 година. Снаха Галина је Рускиња. Вратили су се из Русије и сад живе у Рогачици. Обилазе нас, а и ми идемо код њих. Обоје смо пензионери, још помало радимо и добро се слажемо – казала нам је Живана.

М. Андрић

Предах на путу за Бијељину код Зворника

БАЈИНА БАШТА

Омиљени излети

Удружење пензионера из Бајине Баште често организује излете за своје чланство. У априлу су путовали у Републику Српску где су посетили Бијељину, Етносело Станишић, Зворник. Потом су пензионери били на свечаности поводом годишњице пробоја Сремског фронта у Адашевцима, а онда је њих стотину ишло у посету Новом Пазару, манастиру Сопоћани и Ђурђевим ступовима.

– Излети су нам најчешћи вид дружења. За њих увек има заинтересованих. Захваљујући томе, обишли смо многа места у Србији и Републици Српској – каже потпредседник Удружења пензионера, Спасоје Илић.

М. А.

БЕЛЕ ВОДЕ

Без бораца

Месно удружење бораца СУБНОР-а и потомака ратника са Белих вода одржало је недавно редовну изборну скупштину. Минутом ћутања одата је пошта умрлима и констатовано да у Месној организацији нема више живих бораца те да су остали само потомци и поштоваоци.

Организација броји нешто више од педесет чланова. И поред бројних потешкоћа, она ради и испуњава основне намене: помаже болесним и изнемоглим, организује одлазак у бање на лечење и опоравак уз повољне цене и на рате. Састају се једном недељно и тада могу да измере притисак, шећер у крви, и да обаве неке специјалистичке прегледе. У сарадњи са СУБНОР-ом Чукарице, посећују спомен-обележја из Другог светског рата.

У име Месне организације бораца Беле воде, бројне госте и председника Општинског одбора СУБНОР-а Чукарица Милутина Шошкића поздравила је Оливера Ивановић. Шошкић се такође обратио скупу, похвалио рад организације и обећао свесрдну помоћ.

М. Р.

СРЕМЧИЦА

Повећан број чланова

Од почетка године Удружење старосних пензионера Сремчице богатије је за 30 чланова, тако да их сада има 490, што га сврстава међу најбројније у Београду.

Удружење је веома активно, организују се прославе, дружења и излети. Путовали су у Качарево, на Сланинијаду, затим у бању Ждрело, а били су и гости чувене пчеларске породице Караџић.

Крајем марта организован је обилазак фрушкогорских манастира. Посетили су Крушедол, Јазак и Сремску Раваницу, Врдник (на слици). Што се тиче купања у врдничком хотелу „Термал“, пензионери имају и примедби. Наиме, кажу да су недостајали кључеви од кабина за пресвлачење, а ни особље није било претерано љубазно.

Ипак, све похвале путника иду на рачун руководства Удружења пензионера Сремчице, које је уприличило још једно успешно путовање.

З. М.

ЧАНТАВИР

Међународна изложба рукотворина

Геронтолошки центар из Бачке Паланке учествовао је, већ шесту годину заредом, са радовима својих корисника на 48. Међународној изложби рукотворина и колекционарства – МИРК, која је ове године одржана у Чантавиру у време ускршњих празника. Тада је и Роса Бенић (на слици), корисница њихових услуга, освојила прво место у категорији плетења.

У пројекат МИРК-а укључени су и ученици основних школа из бачкопаланачке општине који су на радионицама организованим у ГЦ, у склопу радно-окупационе терапије, створили права мала ремек-дела.

М. М.

ВРАЊЕ

Сениори за рачунарима

Центар за друштвене интеграције из Врања, уз финансијску подршку Министарства трговине, туризма и телекомуникација, реализује пројекат „Дигитална писменост популације трећег доба“.

Према истраживању које је било полазиште за овај пројекат, више од 70 одсто пензионера у Врању никада није радило на рачунару, па не чуди што су веома заинтересовани за овакав вид учења. Полазници крећу од датотека, прелазе на писање текста, а затим на интернет и друштвене мреже. После сваког часа тестом се проверава научено. На крају сваког пројекта сви полазници су оспособљени за самосталан рад на рачунару.

Обуке се одржавају сваког дана у просторијама Центра за развој локалних услуга социјалне заштите у Врању, где заинтересовани могу и да се пријаве. До сада је обуку прошло 76 пензионера из Врања и околних села, а радионице се настављају до јуна. **Г. О.**

ГЦ „СРЕМ“ РУМА

Туцијада за Ускрс

У Геронтолошком центру „Срем“ организована је и за ове ускршње празнике „Туцијада“, која је окупила 50 корисника из свих одељења румске установе. За такмичење је било припремљено 60 офарбаних јаја, а прва места освојиле су жене. Дипломе и слике, настале током радне терапије, добиле су Ранка Кнежевић, Милица Холенда, Мирјана Степановић и Јања Добречевић. Свој допринос веселим празницима и такмичењу у туцању ускршњим јајима дали су и чланови хора ГЦ „Срем“ под управом Дарка Ђокића. Они су песмом забавили такмичаре и навијаче. **Г. В.**

ОБРЕНОВАЦ

Бесплатна рекреација за пензионере

Већ шест година најстарији Обреновчани могу бесплатно да се рекреирају у Хали спортова. Играјући одбојку, стони тенис или радећи вежбе примерене њиховим годинама, два пута недељно могу да посвете бригу свом физичком и менталном здрављу.

У протеклом периоду вежбало је неколико стотина пензионера. На почетку су радили најједноставније и мање оптерећујуће вежбе, а касније све сложеније и захтевније. Њих тридесетак, колико их се уторком и четвртком окупља у сали, тврде да је рекреација благотворна и да делује окрепљујуће, тако да се после осећају виталнијим и расположенонијим. То су и доказали учешћем на 31. Београдском маратону, у Трци задовољства на пет километара. Учествовала су тројица чланова Клуба пензионера Обреновац. Сва тројица су истрчала захтевну трку, с обзиром на њихове године, а најстарији учесник био је Јеврем Васић (78). **М. А.**

ГОИР ШАБАЦ

Уче вештину златовеза

Град Шабац је препознао активности и жељу чланица Градске организације инвалида рада (ГОИР) да овладавају вештином веза, златовеза, гајтанли-веза. У сарадњи са Етно мрежом Србије, омогућена им је обука из ове вештине која се одвија у МЗ „Камењак“.

Интересовање за учење овог заната је било велико па је прихваћено 12 полазница уместо девет. Као стручни едукатор ангажована је Душанка Ботуњац, академски сликар и примењени уметник из Неготина. Група је заједно обишла поставку Музеја града и у договору са стручном сарадницом одабрала мотиве за почетак обуке. Циљ обуке јесте да се овлада вештина златовеза најприближнија некадашњој како би из радионице у континуитету излазили предмети – чувари културног нематеријалног наслеђа шабачког краја. **М. С.**

Како до иностраног дела пензије

? С. Ч., Краљево: Услов за старосну пензију, али спајањем радног стажа из Италије и Србије, стекао сам 2015. године, када сам и поднео захтев у Србији. Пензију из Србије сам добио после годину дана, али из Италије још ништа није стигло. Молим вас за помоћ око процедуре и спајања радног стажа. У Италији сам остварио седам година стажа и вратио се у Србију где и данас живим.

Одговор: Међународним уговорима о социјалном осигурању регулисана су права осигураника који остваре стаж осигурања у Србији и државама уговорницама, при чему свака држава уговорница цени права из пензијског и инвалидског осигурања у складу са својим законским прописима. Остваривање права и исплата пензије остварене у Србији не зависи од остваривања права и исплате пензије у иностран-

ству (и обрнуто). Приликом остваривања права на српску пензију, требало је да по службеној дужности буде покренут поступак и за део пензије по стажу оствареном у Италији, а да ли ћете и када остварити то право, цени италијански орган по својим законским прописима. Можете да се обратите Контакт центру Фонда ПИО и проверите да ли су међународни обрасци прослеђени италијанском органу.

Рад у Кини и осигурање

? Д. Ј., Београд. Има ли Република Србија потписан социјални споразум са Кином? Наиме, већ годину и по радим у Кини за српску фирму. Плату примам у доларима у тамошњој банци, али ми није јасно да ли ми иде српски стаж за све ово време.

Одговор: У току је рад на закључивању Споразума о социјалном осигурању са Кином.

Запослени у нашој земљи које послодавац упућује на рад у иностранство, тзв. деташирани радници, у Републици Србији имају статус осигураника ако нису обавезно осигурани по прописима земље у којој раде или ако међународним уговором није другачије одређено.

Када се запослени упућује на рад у земљу са којом Србија нема потписан споразум о социјалном осигурању, као што је тренутно Кина, деташирани радници су осигурани по прописи-

ма те земље, ако је њима прописано обавезно осигурање, и послодавац им уплаћује доприносе иностраном носиоцу осигурања. Запослени су обавезно осигурани у Републици Србији само ако нису обавезно осигурани по прописима те земље.

У случају двоструког осигурања, односно ако послодавац врши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и у Републици Србији, поступању на снагу споразума о социјалном осигурању са Кином, признаће се само стаж навршен у Кини, јер сте тамо фактички радили.

Боловање и повреда на раду

? М. Р., Ниш: Рођена сам 2. децембра 1958. године и радила сам као медицинска сестра у дому здравља. Пре три и по године сам идући на посао доживела тежак саобраћајни удес опасан по живот. Била сам у коми 12 дана, остале су ми тешке последице које ми не дозвољавају да нормално радим. Три пута сам предавала за пензију, али су ме одбијали и сада сам опет предала захтев и чекам. До краја године примала сам плату 100 одсто пошто се повреда води као последица повреде на раду, али од тада ми плаћају 65 процената, а и даље сам по истом основу на боловању. Да ли је то могуће?

Одговор: Исплата боловања није у надлежности Фонда ПИО.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Право на прерачун пензије

? Б. Ј., Пирот: Отишао сам у пензију са испуњена оба услова, и године живота и године радног стажа. Добио сам привремено решење о пензионисању, али ме је послодавац задржао да и даље радим. Уплаћује ми доприносе за пензијско. Ипак, не могу да поднесем захтев за прерачун пензије јер су ми у ПИО рекли да немам право пошто сам испунио оба услова кад сам отишао у пензију. Када се може очекивати измена закона о ажурирању захтева као у мом случају, јер Фонд ПИО остварује приходе на основу мојих доприноса, а не дозвољава да се промени основица за пензију.

Одговор: Према члану 121, став 1 Закона о ПИО, корисник старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, има право по престанку тог запослења односно обављања самосталне делатности, на поновно одређивање

пензије ако је био у осигурању најмање годину дана. Приликом обрачуна новог износа пензије узима се у обзир пензијски стаж највише до 45 година и све зараде, односно основице осигурања на које су уплаћени доприноси до престанка осигурања јер је чланом 68 Закона о ПИО прописано да стаж може износити највише 45 година.

Наслеђивање пензије

? Д. М., Крушевац: Имам 75 година. Ступио сам у брак 15. јуна 2006. године са женом која је рођена 1960. године, а развели смо се у децембру 2009. Поново смо се венчали 30. августа 2016. Да ли и када она може да наследи моју пензију у случају моје смрти. Постоје ли неки услови за то?

Одговор: Ако је корисник пензије у тренутку закључења брака навршио 65 година живота, брачни друг може да оства-

ри право на породичну пензију под условом да имају заједничко дете или да је брак трајао најмање две године.

Посебан стаж и пензија

? П. Д., Врање: Имам 58 година и укупно 25 година радног стажа. Мајка сам детета (има 36 година) које је инвалид 100 одсто од рођења. На основу децје инвалидности, година старости и стажа, када бих могла да идем у пензију? Да ли ми нешто значи да упишем две године зато што имам троје деце?

Одговор: Право на пензију се стиче када осигураник наврши Законом прописане године живота и стажа осигурања. Према подацима које сте навели, Ви не испуњавате услов за пензију до 2023. године када је услов 63 године и 6 месеци живота или 2024. године када је потребно 63 године и 8 месеци живота (у зависности у ком сте месецу рођени). Стаж по основу рођења

троје деце представља посебан стаж и није исто што и стаж осигурања. Стаж од две године по основу рођења трећег детета се не узима у обзир приликом израчунавања укупно оствареног радног стажа када је реч о испуњавању услова за пензионисање. Посебан стаж улази у укупан пензијски стаж само приликом обрачуна износа пензије и утиче на висину пензије.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	СКЛОНОСТ КА ОСВЕТИ	СРПСКИ ВОЈВОДА, СТАНОЈЕ	ПОКРЕТНИ ДЕО МОТОРА	НЕМАЧКИ ФИЗИЧАР, ЕРНЕСТ	СКРАЋЕН. БЕОГРАД. ИЗДАВАЧ. ПРЕДУЗ.	НАЈСВЕТИЈЕ МЕСТО ГРЧ. ХРАМА	ПТИЦА ПЕВАЧИЦА
МАЊА ГРАНА НА ВЕТОЈ							
ИМЕ ГЛУМИЦЕ МИЋАЛОВИЋ							
ТКАНИНА ЗА ПОСТАВУ							
УЗВИК: (ЕНО,ЕТО)				ЖЕНСКО ИМЕ			
ВРСТА САЛАТЕ				ГРАД У ГРЧКОЈ			
ОСНОВНА ШКОЛА (СКР.)			ОЗНАКА ЗА ТОНУ		СИМБОЛ ЗА НИКЛ		
14. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ		ГРАД У ИТАЛИЈИ	ВОДА ТЕКУЋИЦА		МИРЈАНА (ОДМИЛА)	СИМБОЛ ЗА АЗОТ	
ПОЛАЗНИЦА ШКОЛЕ		НАВЛАКА НА НОГЕ				РАДНИК НА ЦАРИНИ	
МЕСТО У ДАЛМАЦИЈИ							
ИРИНА (ОДМИЛА)				СИМБОЛ ЗА АРГОН			ПЛАНИСКИ СИСТЕМ У АЗИЈИ
ВОЈНА АКАДЕМИЈА (СКР.)			ОЗНАКА ЗА ОБИМ		ИНИЦИЈ. КРИЛОВА		
УПОЗОРЕЊЕ			УВИТИ ОБМОТАТИ		ЕВЕНТУАЛНО (СКР.)		
РУСКИ ЧАЈНИК							
СИМБОЛ ЗА ТРИТИЈУМ		ЗЛАТО (ФР.)			СИМБОЛ ЗА РАДИЈУМ		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	РИМСКИ ВИТЕЗ	ОПШТИН. ЗЕМЉЕ			ВОЈНИЧКИ САСТАВ	ОЗНАКА ЗА КАРАТ	
ОДСЕЧНО МУЗИЧКО ДЕЛО	ДОДАТАК ЈЕЛУ					МЕРА ЗА ТЕЖИНУ	
ГЛАВНИ БОРАЦ СА БИКОМ У АРЕНИ							
ЈЕЗЕРО У ФИНСКОЈ				АСИРСКИ БОГ НЕБА			
ОЗНАКА КИКИНДЕ			СИТНА ТЕЖИН. МЕРА	ОЗНАКА ЗА ГРАМ			

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

N	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3			⊗			⊗		
4								
5					⊗			
6		⊗					⊗	
7								
8							⊗	
9	⊗							⊗
10						⊗		
11				⊗			⊗	
12			⊗					
13					⊗			
14								

ВОДОРАВНО: 1. Држава у Европи, 2. Становник државе у Европи, 3. Друга нота солмизације – Хемијски симбол за талијум – Хемијски симбол платине, 4. Староседелац Италије – Име раније америчке глумице Хепберн, 5. Знак заустављања – Радиоактивни громобран (скр.), 6. Ознака за литар – Стари град у Јапану – Ознака за обим, 7. Скупочено јагњеће крзно, 8. Град у Италији – Ознака за ампер, 9. Управљач код аутомобила (мн.), 10. Једна зачинска биљка – Килопонд (скр.), 11. Врста папагаја – Катастарска управа (скр.) – Међународна ознака за Луксембург, 12. Двадесето и седамнаесто слово ћирилице – Мелодија, арија, 13. Покривало за главу – Врста дрвета, тисовина, 14. Радник који ради на акорд.

УСПРАВНО: 1. Мушко име – Женско име, 2. Сведочанство (лат.) – Ветар који дува са севера, 3. Шесто и прво слово ћирилице – Контролисање, ревизија – Река у Италији, 4. Женски глас – Лозинка, гесло (мн.) – Двоје, 5. Уздужна њушка, сурла – Видарке рана – Међународна ознака Немачке, 6. Иницијали Јесењина – Мушко име – Део главе, 7. Амерички филмски режисер, Френк – Прво слово – Иницијали Крилова – Минут (скр.), 8. Трагедија од Софокла – Стог, камара.

АНАГРАМ

ВРЦКАЊЕ С НОТАМА!

Решењем се добија име и презиме нашег композитора и хороваође (1856–1914)

РЕШЕЊА – СКАНДИНАВКА: органак, Слобода, вателин, ево, Ита, таратор, ш, т, ни, љ, Рим, н, ученица, бакарац, Њра, ар, ва, о, ик, опомена, самовар, т, ор, па, Атик, к, стакато, матадор, Ори, Ану, ки, грам, УКРШТЕНЕ РЕЧИ: Мађарска, Италија, ре, тл, пт, Ок, Одрп, стоп, пар, л, Њара, о, астрата, Верона, а, волана, нина, цетер, кп, ара, ку, л, рнч, песма, кана, тис, акордант. АНАГРАМ: Стеван Мокрањац.

Да ли сте знали ...

– да је „Ноћ музеја“ манифестација која се под различитим варијацијама основног назива, и у различитим терминима, понегде и више пута годишње, одржава у неколико земаља Европе? Прва ноћ музеја одржана је у Берлину 1997. године под називом „Дуга ноћ музеја“ (Lange Nacht der Museen) и врло брзо је постала популарна у многим државама.

– да термин „Европска ноћ музеја“ настаје на иницијативу из Француске? Идеја је била да поред бројних других, локалних, регионалних и националних ноћи музеја, постоји и једно вече у години када ће се ова манифестација истовремено организовати широм Европе.

– да се у појединим државама, пре свега у Немачкој али и Бугарској, строго води рачуна да се ноћ музеја у различитим градовима организују у различитим терминима? На тај начин се омогућава флукуација публике и поспешује уједначен развој културног туризма.

– да „Ноћ музеја“ представља јединствен културни спектакл у више од 120 градова широм света, међу којима је од 2005. године и Београд? Прва београдска „Ноћ музеја“ одржана је у оквиру манифестације Дани Београда, када је забележено више од 20.000 посета у пет музејских и галеријских простора.

– да се, због велике популарности и интересовања, број градова у Србији који учествују у „Ноћи музеја“ повећавао из године у годину? У „Ноћи музеја“ 2013. године, на пример, учествовало је више од 150 институција у 68 градова и места широм Србије, а прошле године број посета је нарастао на невероватних 500.000 улазака у музеје на скоро 200 локација широм Србије.

– да је у „Европској ноћи музеја“ 2017. године учествовало више од 1.900 музеја у 45 држава? Овогодишња, 15. ноћ музеја биће одржана 19. маја под слоганом „Победе и победници“. Ове године цео свет обележава крај Првог светског рата, и тој великој победи биће посвећена ова „Ноћ музеја“. Посетиоци музеја у Србији имаће прилику да крену на путовање кроз бројне приче које осветљавају славне странице наше историје, као и многе познате и непознате, велике и мале победе (на слици аутопортрет Милана Коњовића из 1917, галерија Сомбор).

Хуманизам

Деведесет девету годишњицу борбе за радничка права честитамо уз песму „Доживети стоту“!

Раднички захтеви су углавном на месту. Код многих послодавца су нађени тамо где су и остављени.

Радници се плаше с правом, а без права се плаше још више.

Пред стоту годишњицу борбе за радничка права, многи радници су све мање у праву, а све више на бироу.

Хуманизам чами и тугује. Недостаје му ренесанса.

Слободан Дучић

Да нам живи рад

Транзиција нам је омогућила да нам сваки дан буде – празник рада.

Боље да пензија дуго траје него да буде велика.

Порастао му притисак, боље да је пензија...

Неки почну да раде тек кад оду у пензију.

Стежемо каиш, а народ све дељји.

Са нулом од човека, лако се оде у минус.

Колико злих имамо, добро нам није и горе.

Човек треба жену да брани а не да јој брани.

Милица Чулић

Молим за реч

Прегурали смо петак 13. у априлу, али нас нови чека у јулу.

Најпопуларнији кућни љубимац младих је миш на компјутеру.

Новост: кесе се плаћају два динара, тако да у самопслугама има бар један артикал доступан пензионерима.

Ријалити програме на телевизији треба забранити гледаоцима старијим од шест месеци.

Моја комшиница је све друштвенија. Купила је већ трећи мобилни телефон.

Банке врше насиље, јер знају да за клијенте не постоји сигурна кућа.

Открио сам себе. Да ли то могу да рачунам као научно откриће?

Дејан Патаковић

Непоправљиви оптимиста

Савет старих треба послушати, они тачно знају да је и старост могућа.

Старост не куца на врата, она долази и кроз затворена врата.

Не вреди им што су ми умањили пензију, одлучио сам да дуже живим.

Ја сам непоправљиви оптимиста, нада ме увела у осму деценију.

Снајка ми се нервира: дуго се задржах на овом свету.

Онај ко има зечје срце, добије и магареће уши.

Кад човек не говори са другима, он је у завади и са собом.

Ко у сили мрзи, у невољи себе жали.

Миљан Деспотовић

Лековите мисли

Повертање нам је у процвату. Већина пензионера је – „ситна боранија“.

Плива искључиво леђним стилем јер је увек имао залеђину.

Судећи по наталитету, код Срба су и роде – избеглице!

Поред толиких агенција нигде агенције – оптимизма.

Онај ко је у заветрини, може да хвали ветар.

Као да смо сви бармени. Стално се нешто – мућка.

Велике послове је обављао уласком на мала врата.

Душан Старчевић